

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SÖNDAGEN DEN 9 OKTOBER 1921

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

GRUNDLAGD-AV FRITHIOF-HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTÖR:
EBBA THEORIN.

IDUNS BARNAVÅRDSVECKA

SPECIALNUMMER

Kamerabild av Goodwin. Utställd på Iduns barnavårds-utställning i Konstakademien.

IDUNS BARNAVÅRDSVECKA ÖPPNAD

EN ÖVERSIKT ÖVER VAD DEN BJUDER

VÄGEN in till Iduns utställning på Konstakademien i dessa dagar visas av en rad glada barnhuvuden, som le och lysa mot en från affischer och konstnärliga fotografier. Det är något alldeles riktigt i detta, att det på det viset liksom från början slår

mot besökaren en det friska barnets hymn. Barnets hälsa är mänsklighetens hälsa. Hela den moderna tidens skara av ledande läkare och samhällsfilosofer ha påvisat för oss, att det är de allra första åren i en människas liv som i fysiskt och psykiskt avseende äro de mest avgörande för vad det skall bli av henne. De ha påmint oss om av vilken oerhörd vikt det är att barnet får god vård och god fostran, på samma gång som de varnat oss för att genom någon överdriven klemighet framkalla eller understödja fysisk ömtålighet och hemliga skavanker i karaktären. Också väcker ordet »barnavård» numera alltid en särskilt stor resonans hos oss. Och den barnavårdsvecka med utställning, föredrag, demonstrationer och rundturer, som tidningen Idun anordnat den 6—13 oktober i samråd med Svenska Röda korset, har, det våga vi redan nu säga, rönt en ovanlig sympati och anslutning.

Det är en mängd olika slags institutioner, som kunna komma in under begreppet »barnavård» — det ger redan en hastig blick på vår utställning ett starkt intryck av. Och på sätt och vis stå dock dessa institutioner och företag ofta bara som ett slags hjälpare till mor och far — hjälpare som tjänstvilligt räcka fram sina medel att brukas eller icke brukas, allt efter behag. Vår utställning bör därför — så långt ramen till tid och rum tillåter det — kunna ge besökaren dels en mera allmän översikt över modern barnavård, särskilt spädbarnsvård, dels kanske impulser och nya insikter i olika riktningar.

För själva utställningen, vari bl. a. deltaga ett 40-tal firmor med »det bästa för barnet», redogöres i korta drag på annat ställe i detta nummer.

Vad beträffar de till utställningen knutna föredragen, ha vi haft den stora förmånen att få som föredragshållare några av våra mest betydande läkare på området, vilka med stor älskvärdhet ställt sig till förfogande. De äro:

Föredragshållarne vid Iduns barnavårdsvecka: I övre raden, från vänster till höger: Dr Gösta Grund, Dr Greta Muhl, Dr Conrad Sundell, Prof. Hj. Forssner. I undre raden t. v.: Dr Adolf Lichtenstein, t. h. Dr Arthur Fürstenberg.

Överläkaren vid Allmänna Barnbördshuset professor Hjalmar Forssner, läkaren vid Sällskapet Barnavård d:r Arthur Fürstenberg, d:r Gösta

Grund, överläkaren vid kronprinsessans vårdanstalt för sjuka barn, docenten d:r Adolf Lichtenstein, d:r Greta Muhl och d:r Conrad Sundell, som är föreståndare för södra tuberkulosbyrån, samt läkare vid Katarina realskola och Sofia

och Katarina folkskolor.

Tider för föredrag och rundturer meddelas i särskilt program.

Utställningen hålles öppen var dag kl. 10—5, eventuellt även några kvällstimmar.

Själva utställningen är icke endast en uppvisning av färdiga produkter. Besökaren får redan här en mycket fyllig bild av rent praktiskt arbete, som faller inom barnavården. Sålunda får han åse en av Röda Korset fröken Gerda Widegren utförd demonstration i skötsel av späda barn, med »skötdockor» som material. Han får åskådningsvis lära sig, hur man skall gå tillväga vid smärre olycksfall i hemmet. Han får se olika mjölkblandningar beredas. Och han — eller rättare hon — skall säkert ha en del att lära av de demonstrationer, som visa, hur småkläder klippas till och sömmas.

Barnavårdsveckans rundturer gå till följande ställen: Sällskapet Barnavård, Stadshagen, där den framstående experten på området fru Alette Béen har två föreläsningar och demonstrationer, till Allmänna Barnbördshuset, där professor Hj. Forssner håller en intressant föreläsning, samt till kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

Anteckning till de olika rundturerna, vilka liksom allt annat på utställningen äro fullständigt kostnadsfria, kan ske på utlagda listor på Konstakademien.

Tiderna för rundturer och föredrag äro så lagda, att även personer, som bo utanför Stockholm, böra kunna utan alltför stor obehäglichhet bevista dem. Många av våra läsare runt om i landet beklaga säkert — och vi med dem — att de icke kunna taga någon direkt del i »veckan». De nya rön, som kunna framkomma under den, skola vi emellertid framlägga i Idun, och bildmaterialet i detta och följande nummer skall, tro vi, ge en föreställning om det rika åskådningsmaterial, som hopbragts i och med utställningen.

IDUNS
BARNAVÅRDSVECKA
 I SAMRÅD MED RÖDA KORSET
UTSTÄLLNING OCH FÖREDRAG
 I KONSTAKADEMIEN
 6-13 OKT. • RUNDTURER • FRI ENTRÉ.

Affischen för barnavårdsveckan. Ritad av Einar Nerman och utförd i rött, svart och vitt.

Klädningar • Lingerie
• Barnkläder •
Modeller och beställningar

S:ta Birgittaskolan
 Allm. tel. 51 90. — Grundad 1910 — Riks tel. 141 08.
Regeringsgatan 19—21, Stockholm

Textilavdelningen.

Uppritade och påb. arbeten. Gardiner, Kuddar, Dukar, Spetsar och Linnebatist, Monteringar av arbeten. Stort urval av äkta spetsar, även antika.
EMMY KYLANDER.

FIRENZE I DANTEFEBER

BREV TILL IDUN AV ERNST DIDRING

Dantestatyn på Piazza del Duomo.

Deltagare i festtåget — äkta Firenzetyper.

PIAZZA SIGNORIA ÄR PROPPFULL med folk. Det vagnar fram och tillbaka som ett hav av färg. Vitgula halmhattar, svartbuskiga hår, blodröda plymer, bersagliernas gnistgröna hängfjädrar, infanteristernas gråbleka stormhuvor, allt simmar om vartannat på ytan av människohavet. En flamgul solflod faller över det in genom Uffizigalleriet och spränger upp färgerna i styrka där den sprutar fram.

Det är hett, vansinnigt hett. Ansiktena glöda och glänsa. Svetten lackar om de fältgrå, som slagit en ogenomtränglig mur kring kunglighet och honoratiores uppe i Loggia de l'Orcagna. Den ende, som har det någorlunda kyligt, är Neptunus i marmor. Kring honom sprutar vattnet i yrande skum, och en bred vattenstråle plaskar härligt mitt framför hans näsa.

Det är hett, vansinnigt Infernohett. Luf- ten tycks nästan stå stilla. Inte ens den vågar röra sig.

Palazzo Vecchios härliga torn reser sig upp mot det blå i oförliknelig skönhet. Dagen till ära är byggnadens nederdel prydd med tre praktfulla gobelänger, och från fönstren hänga flaggor i de italienska färgerna, rött, vitt, grönt samt gobeläng- bitar och mattstumpar av stort värde. Det rinner av färg, tycks det, över- allt på husen kring piazzan. Det lyser av purpur, blod, scharlakan, gyllengult, och här och var brinner en röd lilja på ett vitt fält. Det är färg och glans, det är feber och blod. Michel Angelos »David» står kall marmorvit och stirrar på folket som han gjort i århundraden.

Man firar 600-årsdagen av Dantes död. Man har visser- ligen redan hållit på flera da- gar med firandet — ja, elaka människor påstå, att man hål- lit på flera månader — men i dag skall det stora ske. Kun- gen har anlant från Rom, och dagen till ära skall man begå Danteminnet med en historisk procession.

Man har redan väntat i

flera timmar. Folkmassan tätar på piaz- zan och på angränsande gator, där tåget skall draga fram. Man flåsar, pustar, stö- nar och skämtar. Italienaren tappar icke lätt sitt goda humör, icke ens när han som nu får göra den bittra erfarenheten att be- höva vänta på en procession, som i sista stund tar en helt annan väg än den tid- ningarna angiva.

Där processionen drar fram väcker den vilt jubel. Danteseket drar förbi med mun- kar och nunnor, condottieri, ädlingar, köp- män, svenner och landsknektar, med andra ord hela den skara, som slogs om makten i det gamla Firenze för 600 år sedan, och som, när den äntligen fått hand om makten, firade den med en triumf, som i fråga om både grymhet och vräkighet vida överträf- fade dagens. Den skrällande italienska bleckmusiken, tunnare i styrka än vår sven- ska men mer klingande klar, tonar grannt mellan de gamla palatsen och jublet stiger till orkan, när processionen når piazzan och skrider och rider fram mot och förbi kungen. Det hela går i renässansens, pånyttfödelsens tecken. Bolsjevismen kommer troligen att dö av mjölkbrist härnere. Kriget har gjort kungligheten och fosterlandet populära, och man behöver icke vara någon särskild si-

are för att ur jubelropen »Viva il re! Viva l'Italia!» kunna utläsa reaktionen.

Vad Dante själv skulle tänkt om festen, skulle vara roligt att veta. Många och granna ord talades över honom på olika platser i staden. Hans bildstod var lager- smyckad och på hans gravmonument i St. Croce hade man hängt kransar med band i italienska färgerna. Därinne i kyrkan stå- tade också de stora oljefärgsillustrationerna till »Divina Comedia». I varje butik, som höll på sitt anseende och på något vis kunde anse sig ha någon förbindelse med littera- tur och konst, utställdes den välkända Dantereliefen eller Dantehuvuden i alla möj- liga storlekar. I alla händelser har Dante tydligen nått en större berömmelse 600 år efter sin död än den Niccolò Niccoli, den estetiske finsmakaren under Cosimo Medi- cis tid, ville tilldela honom. Det är rätt lustigt att läsa hur denne kallar Dante »en poet för strumphantare och bagare». Stort älskligare är icke Pico de La Mirandola i slutet av 1400-talet. Han påstår »att Petrarca saknade idéer och Dante ord».

Det ser inte ut som om nutiden hade sam- ma uppfattning. Man kan ju visserligen hysa sina tvivel om genomsnittsituationen har läst Dante. Han har dock blivit italie- narnas störste poet. Kanske bidrar därtill i någon mån, att Dante själv likt en gång Sokrates kämpade med i stri- den för friheten. Hjälten från Campaldino blev berömd genom tiderna. Den lands- förvisade blev gudaboren poet.

För att förstå Dante bör man känna Firenzes historia. Ännu bättre är att leva här, att suga historia ur dessa pa- latsmurar och se dessa äkta florentineransikten, som bära så mycket i sina drag ännu den dag som i dag är av allt det som bubblade och sjöd under Dantes tidevarv. Vill man mer påtagligt komma i kontakt med Dante kan man ställa stegen till »Sasso di Dante», det ställe, där

Huset där Dante föddes.

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

H Ö G R E Ä R E N D E N

EN TRAKTAT ÖVER SVENSKARNAS KYNNE

JAG LÄSTE HÄROM DAGEN I EN tidning en intervju med Stockholms stadsträdgårdsmästare direktör Hammarberg. Denne berättade för tidningsmannen om stadens parker under den tilländalupna sommarsäsongen. Han hade åtskilligt att förtälja om innevånarnes sätt att behandla den levande och döda naturen, om åverkan — som han uttryckte sig — på blomstergrupper och barrträdsplanter, träd och buskar o. s. v. Bland annat omtalade han, att huvudstadens befolkning hade ett särskilt gott öga till de parksoffor, som utplanterats till allmänhetens förnöjelse. Här hade dödligheten varit rätt stor, i det i genomsnitt tre soffor i veckan skatta åt förgängelsen.

Detta är ju i och för sig ingenting märkvärdigt. Men vad som stämde mig underligt till sinnes var, att så väl den intervjuade som den intervjuande journalisten relaterade dessa fakta med ett slags sorg i hjärtat över vad de kallade människornas råhet. Då gick det upp för mig, att dessa herrar icke betraktat företeelserna ur den rätta synvinkeln. Bara man sätter in det enskilda i ett stort sammanhang slätas de sorgsna vecken ut hos samhällsförbättraren, och han fylles av en stor glädje som om han upptäckt en naturlag.

Tre förstörda parksoffor i veckan, d. v. s. 156 stycken substrat för den mänskliga ändligheten om året — det är väl icke mycket för ett folk, som tågat över Bälens gungande is, slagits vid Breitenfeld och varit med om korvtåget och Viborgska smällen! Numera, när vi känna till Robert Mayers lag om energiens oförstörbarhet eller om krafternas ekvivalens, förvånar oss ingenting. Vi veta, att ingen kraft, som en gång införts i den allmänna världsrörelsen, går förlorad. Den kan omvandlas ända till oigenkännlighet, men icke ett uns försvinner. Sverige har njutit en mer än hundraårig fred — är det då underligt, att den del av den forna bärsärkastyrkan, som inte förbrukas i kulstötning och stavhopp, i arbetet på konstens och vetenska-

pers förkovran, tar sig annat utlopp, t. ex. i kullvräkande och sönderbrytande av parksoffor och spåda plantors uppräckande med rötterna? Dylika yttringar av gammal svenskhet är tvärtom ett vittnesbörd om den obrutna vitaliteten hos Vasars, Karlars och Gustavers folk och ett empiriskt bevis för den mayerska energilagens giltighet även på det andliga området.

Jag gästade för några månader sedan ett sydländskt folk utan ståtliga folkskolepalats och utan den allmänna läs- och skrivkunnet, varöver vi högt kultiverade nordbor med rätta äro så stolta. Och jag bedrövades i min ande, när jag såg, hur måttlöst denna nation vansläktats från ärorika förfäder. Dag efter dag lustvandrede jag i Roms folkparker, på Monte Pincio bland palmer och fikonträd och i den väldiga Umbertoparken med dess evigtgröna träd och sprutande fontäner. Men ingensång såg jag några kraftuttryck av den gamla romarandan. Allt var så sedesamt prydligt och välordnat. Marmorbänkarna stodo, där de kapitolinska fäderna placrat dem, inga sinnrika inskriptioner talade om, att signor Questo och signorina Quella där haft en herdestund kring en matsäckskorg med pollo, vin och frukt. Inga kringströdda maträster, inga sönderslagna fiasconer, inga papper och äggskal. Inga sönderbrutna grenar och inga bortkastade, vissnande blombuketter, fastän det varit stor folkfest dagen och natten förut. Sammalunda i Neapels hamnpark, i Sorrentos apelsinlundar och Venedigs giardini pubblici.

Då bedrövades jag i min ande över så mycken slöhet. Var hade den tagit vägen den kraft, som så många gånger slagit tillbaka barbarernas anlopp, som störtat tyranner från kejsartronen och lyft härliga kolonner och kupoler mot Italiens blåa himmel? Är det verkligen möjligt, att bristen på gedigen folkskolebildning, okunnighet i läs- och skrivkonst kan till den grad försoffa ett gammalt folk av hjältar och konstnärer?

Så vände jag sorgsen min blick mot

det förgångna. I Pompejis gravstad och i Neapels nationalmuseum mötte jag minnesmärken av ett folk, som mera liknade mina svenska landsmän i ansvarskänslan inför framtidens forskning. Hur underbart ha icke dessa Pompejis hamnbusar och skolpojkar genom sina oanständiga inskriptioner på husväggar och i hemlighusen tjänat språkvetenskapen, för att inte tala om kulturhistorien! I själva verket skulle vi inte veta mycket om det gamla latinets uttal, om icke dessa gamanger i sin okunnighet med fonetiskt stavsätt givit uttryck åt sin livslust alldeles — uppåt väggarna. Heder åt så mycken nitälskan för framtidens docenter och professorer i de döda språken!

Och så — medan jag vandrade där nere i den döda staden — flögo mina tankar till mitt folk däruppe i skuggan av polcirkeln. Och jag glädde mig över att åtminstone vår hjältekraft icke försumpats genom vår djupa folkbildning. Vi rycka upp spåda plantor med rötterna, vi vräka omkull 156 parksoffor om året bara i Stockholm, och vi rita alla bänkar, husväggar och statyer — se Drottningholmsparken! — fulla med våra namn och våra förtjusande naiva reflexioner över könslivets mysterier. Sålunda gå vi högre ärenden, när kortsynta moralister jämla sig över tidens råhet. Vi arbeta för framtidens docenter och professorer, ty ho kan veta, om icke havet en natt kan stiga över sina bräddar och begrava oss i gytty och slam som sagans Atlantis. Då är det gott att ha sin historia konserverad i hjältedåd mot den döda och levande naturen.

För övrigt — vad är ont och vad är gott om tusen år, när vår stad gräves fram ur slammet och kartlägges av sinnrika filosofie doktorer? Det är nog säkrast att kväda med Tegnér's jätte:

Låt hjältekraften kämpa,
låt solen stråla.
Det onda är odödligt,
liksom det goda...

DEN INBITNE.

Dante brukade vila ut, under sommaraftnarna.

— — — Genom staden går alltjämt festbruset och rasar febern. I gränderna klinga mandolinerna. Musiken skraller mellan palatsmurarna alltjämt. Förstärkta militärposter synas överallt. Man vet icke vad som kan hända även om det ännu stiga några »Viva il re! Viva l'Italia!» mot himlen.

Isdrycker och glass täras alltjämt i otroliga massor även sedan den obarmhärtiga solen sjunkit bakom husen. Kvällen är redan i antågande, när jag tar vägen förbi Piazza Vittorio Emmanuele. I den stora pelargången har det samlat sig en hop folk. Jag tränger mig fram. På stengolvet ligger en man och målar på själva stenplattorna med pastellkritor en gästabudsscen med män och kvinnor. Han håller just på att avsluta målningen i högra hörnet med en man i gult harness. Han arbetar tyst och oförtrutet utan att se upp. Nickel- och kopparmynt dugga ner på målningen. Han bryr sig icke om dem. Han är konstnär.

När jag återvänder om en stund, är han

ensam. Pastellmålningen på stengolvet är nu avslutad och bär nu överskriften »Al buon cuore» d. v. s. en vädjan till människornas goda hjärta.

Målningen är ett par kvadratmeter stor, bra både i teckning och färg. Konstnären själv står med ryggen mot en av pelarna och drömmer. Om vad? Om människornas goda hjärta?

Han har ett starkt men något bittert ansiktsuttryck. En man kommer ut från postkontoret. Utan att se kliver han mitt i pastellmålningen och tar på sulor och klackar med sig ett stycke av gästabudet.

Besök Iduns Barnavårds-
utställning i Konst-
akademien.

Öppet 10—5.

Fri entré.

På fråga om inte målningen på det viset snart skall vara förstörd rycker konstnären på axlarna och drömmer vidare. Men slantarna har han samvetsgrant samlat upp.

Det är skönt att drömma. Varannan människa här i Firenze har visst några droppar konstnärsblod i sig. I vilken annan stad i världen skulle någon få den idén att lägga sig på knä och anbringa en pastellmålning på stenplattor, där första fotsteg skall taga något av färgen med sig?

Människornas goda hjärta är en dröm. Här är staden, där Dante drömde. Här är konspirationer, förtal, mord, snusk och allehanda skurkaktigheter frodades mitt bland all skönheten. Här fanns helvetet och himlen. Här drömde han om Beatrice.

När jag kommer ut på Ponte Vecchio, går månen upp silvervit och stor över kullarna i öster. Den har kommit i sin härligaste glans att fira Dante. En smal silverstrimma glänsar i Arnos halvt förtorkade flodbädd. Innifrån staden dånar musiken och jublet. Firenze d. 17 sept. 1921.

NERLIENS

KUNGL. HOVLEVERANTÖR
REGERINGSGATAN 33

Framkallar - Kopierar - Förstorar bäst

Bomullstyger - Möbeltyger - Gardiner

Vackra, starka, handvävda, ljus- och tvättäkta.
Prover sändas. . . Preciserat godhetsfullt vad Ni önskar.

Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

JUNGFRUN I SVANEHAMN

AV ELISABETH KUYLENSTIERNA-WENSTER

INGRID VAKNAR VID, ATT HON hör dammsugarens förnäma arbete på de dyrbara mattorna. Hon ser för sig de bägge tjänatinnorna, Mathilda, som oklanderligt bländren med säkra fjät vandrar från köket till matrummet och sätter fram den rikliga frukosten, och Kristin, som med samma fullkomlighet sköter städningen.

Inne i barnkammaren dväljs det tredje praktexemplaret av tjänare i det genomsolida Gertmanska huset, nämligen gamla Terese, alltid kallad Trissan. När Leopold Gertman junior kunde presentera det tvåhundraåriga handelshuset en sprattlande successor, överflyttade Trissan från frun och fröknarna vid torget till sin "Pälle", och under de sex år hon varit hos "de unga" hade tre vita sängar, de två med små typiska Gertmänner, inflyttats i den stora barnkammaren. Lillen n:r 1 var en rödhårig femåring med ett "jag vill det, jag", vid varje motstånd. N:r 2 var fastraras lilla docka och hela stadens skötebarn, vacker som sin mor, sade främlingar, men "gudskelov, hon har inte hennes humör", sade släkten.

Så var det Torgils, mors lilla pyre, med trollansiktet och solögonen. Ingrid, som aldrig kunde skilja sina innersta tankar från sagorna, hade brukat viska, lustad över barnet: "Du lille Humpe trollson". Torgils levde bara ett år, och Leopold blev otålig över att Ingrid "än i dag kunde hänga huvudet för en sådan liten unges skull", när hon hade två starka, präktiga barn och för övrigt allt vad hon kunde önska sig — och mera till", så avslutades gärna meningen.

"Ja, mera till!" Ingrid vänder sin heta och trötta blick omkring i rummet, där lyx och komfort så ofta bländat henne, att hon blivit van vid det, van också vid detta att vara inflyttad i stadens rikaste hem som ett föremål bland de andra. Gertman junior, som rödblond, bred och självmedveten sov ut efter herrmiddagen i går för att orka med strapatserna av en supé hos "hövdingen", supé med damer, verkar ofantlig, när det smidiga sidentacket visar hans kroppskonturer.

Den enda gången släkten visat missnöje med sin över all beskrivning älskade Pälle var, när

han förhäxad återvände från stockholmsresa och för modern och systerarna berättade, att nu var han "fast", men ehuru det var en liten fattig flicka han förälskat sig i, hade hon varken respekt för honom eller hans rikedom. Hon ville inte ha Gertman junior. Emellertid måtte denna hans livs första och enda motgång ha gripit honom så, att han tvangs företaga en ny stockholmsresa. Då hade Ingrid just mistat sitt glada hopp att få bli konstnär. Hon kom icke in i vid konstakademien och i hemmet bland åtta stycken syskon hade hon alltid haft trångt. Styvmodern skulle möjligen tolererat henne, om hon som artist kunnat kasta glans över namnet, men nu föstes hon obarnhertigt i Leopold Gertmans seniga armar

Så blev hon hans hustru, kom till hans stad, överhöljdes med presenter, vilka han alltid uppmanade henne att visa. I början hade hon inbillat sig, att hon ändå höll av Leopold. Hans ömhet hettade upp henne, och alla människor försäkrade henne, att hon var obeskrivligt lycklig. Tänk, en sådan präktig man! Ett så bedärande hem! Så förtjusande barn! Hervor var ju en skönhet.

"Pälle" och "Ingenuttan", som de kallade varandra, voro föremål för den välmenande stadens stolthet och godmodiga avund. De bjödos överallt, och det hade blivit en vana bland damerna att slå vad om ifall Ingrid skulle ha ny klänning "nu igen".

Efter Torgils död hade Ingrid förändrats. Hon dansade inte mera och hennes klara, litet för höga skratt, ljud inte heller. Tyst och allvarlig — till och med efter sorgeårets slut! — infann hon sig på bjudningar, och "konstig och tystlåten" gick hon omkring därhemma, rastlös, fastän hon ingenting varken behövde eller ville hinna.

Ingrid sätter sig upp. Hon tänker inte vänta på nioslaget i dag. Hon har inte tid att vänta.

"Vad är det med dig, Ingenuttan, varför ligger du inte stilla till klockan slår", frågar Pälles vresiga, omornade röst.

"Klockan har slagit."

"Nio, nej pass."

Ingrid tiger. Han får snart veta, vad hon

menar. Nu står hon redan på golvet, smal som ett rakt streck i sin vita nattdräkt.

"Aldrig får man ro", mumlar Pälle. Just som Ingrid öppnar dörren till det angränsande toaletterummet, ropar han:

"Du har väl diademmet i håret hos 'hövdingens' i kväll?"

"I kväll!" Hennes ansikte blir med ens ljusst som såge hon en fri rymd. "Det får du se då."

"Ingenuttan?"

"Ja."

"Jag tycker det är så jäkligt förargligt, att du magrar så. Ingenting gör sig på dig. Du får gå upp till doktorn och skaffa något att taga in."

Ingrid står en sekund, så vänder hon om och kommer och sätter sig på sängkanten hos Leopold.

"Ser man på fanken, ska vi ha oss en liten herdestund? Nej, vet du, det har jag inte tid med. Halv tio ska vi äta."

"Jag skall tala om en saga för dig."

"Är du galen, människa! Jag tål inte sagor och minst när jag har kopparslagare."

"Den är inte lång, Leopold, och det är något särskilt i den, som jag vill du skall höra. Minns du, att det enda, jag förde med i boet var en pennteckning, som min farfar gjort: *Jungfrun i svanehamn*. Du tyckte den var alldeles för tarvlig att hänga på någon vägg här. Så hamnade den på vinden, och när jag lade undan lille Torgils' leksaker och kläder, hittade jag den."

"Nå, raska på nu, för tusan!"

"Det var en gång", börjar Ingrid och rösten är djup och tung, "en liten svanjungfru, som dagen lång var svan, men en stund varje kväll förvandlades till en mänsklig gestalt, en fager tärna, och då kastade sig i vattnet för att bada. En jägare fick se henne, förälskade sig i henne, gömde hennes svanehamn, som hon lagt på stranden, och när hon kom tillbaka och förgäves sökte den, slog jägaren sin kapp omringring henne och förde henne till sin gård som sin brud. I sju år letade hon efter sin svanehamn, och äntligen fann hon den, kastad bland damm och spindelväv. Då tog hon den på och flög sin sina färde."

Från Oppau i Baden, som på ett par minuter lades i ruiner av en fruktansvärd explosion. T. v.: invånarna rädda sina tillhörigheter ur ruinerna. T. h.: franska besättningsstrupper dela ut mat till den nödställda befolkningen. Foto Aug. Böcker.

Kvalitets-möbler i alla förekommande stilar och prislägen

SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

STOCKHOLM

Birgerjarlsg. 24

Hornsgatan 32

IDUNS PROVKÖK INVIGT AV PRESSEN

IDUNS PROVKÖK ÖPPNADES FREDAGEN den 30 september i närvaro av representanter för dagspressen. Köket har helt karaktären av ett modernt elektriskt familjekök och ter sig ljust och glatt med de vita väggarna, den gula möblerna och de skira hemslöjdgardinerna i vitt och blått. Och när Iduns konsulent, fru Ida Högstedt, tog de doftande nygräddade äpplescones från den elektriska ugnens plåt, förklarade någon av gästerna, att han aldrig känt en sådan hemkänsla på en tidningsredaktion.

Så taga våra gäster köket i närmare betraktande. Framför fönstret står det praktiska bakbordet Triett från A. O. Warolén, Falköping-R. Hopfällt gör det tjänst som ett vanligt köksbord, men när de båda bordshalvorna med ett enkelt grepp fällts ut åt sidorna, och bakskivan som ligger dold inuti jämte baktråg, lagts upp blir det ett bakbord. Triett kan också apertas till strykbord och fyller alltså tre olika missioner i ett trångt kök. Till höger om fönstret står den viktigaste pjäsen: den elektriska spisen. Just nu heter den Thermas stora spis, men i nästa vecka blir det Voltas stora nya spis med inbyggd koklåda, som blir kökets medelpunkt. Här skola nu alla de olika bakpulver, specier, och andra preparat, som efter hand inströmma till redaktionen, avprovas, och resultatet kommer till husmödrarnas kännedom antingen direkt vid de praktiska demonstrationerna, som

Fru Högstedt i Iduns provkök.

fru Högstedt håller på vissa angivna dagar, eller indirekt genom Iduns rådfrågningsbyrå, som likaså förestås av vår konsulent. Bredvid spisen står givetvis den oumbärliga, strömbesparande koklådan, och på den gula hyllan ovan spisen lyser aluminiumkstrullernas blanka rad. Strax intill ha vi matvrån med den långa soffan och här dukas det med koppar och tallrikar i glada mönster från Wikman & Wiklund. Till vänster

om fönstret är diskbänken av vacker vit marmor med sink av tjockt vitt porslin, och på väggen ovanför finna vi en elektrisk varmvattenbehållare från Therma, en utmärkt apparat för kök, som saknar värmeledning och varmvatten. Det lilla hemtrevliga köket upplyses av en Triplexpendel i taket. Denna pendel kan vridas åt olika håll i rummet, där husmodern för tillfället behöver stark belysning, och lampans sladd kan dras ut ur stängen flera meter för att vid behov kasta ljus i garderober eller mörka skåp. Provkökets golv är täckt med en genomtryckt gråblå korkmatta. De läckra gardinerna, som utställas av Svensk Hemslöjd, äro upphängda på den praktiska gardinställningen Vana. Bland alla de olika köksakerna, som finnas i skåp och på hyllor få vi ej glömma att nämna de förträffliga bakformarna av eldfast glas från Böhlmark.

De första demonstrationerna i provköket höllos på tisdagen och omfattade bakning med jästpulver och margarin. Fru Högstedt hade därvid en intresserad publik av husmödrar. Nästa demonstration — bakning i flottyr — hålles tisdagen den 11 kl. 1/2 12, och de husmödrar, som vilja åse den, äro mycket välkomna.

Affärsfirmor, som önska få apparater eller preparat utprovade, torde insända dessa under adress Iduns Provkök, Mäster Samuelsgatan 45 A, Stockholm.

"Var det alltihop?"

"Ja."

"Vad var det där för strunt att komma med? Jag begriper inte ett dyft. Om hon haft hut i sig, skulle hon väl inte rymt från hus och hem."

Tyst går Ingrid ur rummet, och när hon en halvtimme senare sitter vid frukostbordet, där lille Sven Leopold roar sin pappa med att äta jätteportioner och tala om "vårans möbelindustri", verkar hon närmast som om hon kommit på ett tillfälligt besök och icke kunde hysa något intresse för vad som säges.

Leopold är inte kär i henne längre, men det smickrar honom att förevisa stadens stiligaste fru. Och han håller noggare reda på alla hennes dyrbarheter. Strängt taget äro de endast deponerade hos Ingrid. Allt tillhör huset Gertman, denna mäktiga firma, som konjunkturerna skänkt miljoner.

Leopold är dum, när det gäller metafysik och etiska värden, men har ett slugt affärshuvud. Och hans älsklingsterm lyder: "Så lurar man bönder."

Lilla "dockan" kommer in och hälsar på pappa, innan han går till kontoret.

Farmor har sagt till, att hon vill ha både Sven Leopold och Hervor hos sig ett par dagar. Trissan skall följa med.

När svägerskan Elin ringde upp Ingrid i telefon och framförde gamla fruns önskan, hade hon spetsigt sagt:

"Jag tycker också, att barnen är mest hemma här. Vi ha så'n hand mä dom."

Ja, de hade hand med Leopold Gertmans äktfödda ättlingar, vilka i alla egenskaper bräddes på familjen.

"Vi kan väl äta middag hos mamma då", föreslår Leopold, "så slipper vi sitta här ensamma."

Han är också ganska småsnål och räknar ut, att maten sparas för två.

"Ja, det kan du", svarar Ingrid.

"Alltid skall du krångla! Du är så obstinat, att jag inte begriper, vad som tagit vid dig."

"Jag har hittat svanehamnen", mumlar Ingrid, men det hör inte husets herre, ty han smäller myndigt i dörren i detsamma.

När Trissan och barnen gått till farmor, och jungfrurna dragit sig tillbaka till köksregionerna, blir det nästan ljudlöst tyst i den imponerande filen av rum, varav dock "praktavdelningen" hålles stängd.

Ingrid går långsamt över de breda trösklarna och stannar i tankar, liksom sökte hon något — icke något att gripa med handen, men ett solstrimmat minne. Om ett par timmar skall hon gå härifrån med en kappsäck i handen. Hon väntar bara på den tidiga novemberkymningen, då man lätt försvinner bland skuggorna i smågatornas kringelkrokar.

"Om hon haft hut i sig, skulle hon väl inte rymt från hus och hem", hade Leopold sagt. Och det omdömet delades säkert av de flesta. Vad de skulle bläddra i skvallerkrönikans tummade, smutsiga blad, för att finna den, som "lockat och förfört" henne. Ingen skulle tro det möjligt, att det var sagans svanehamn hon äntligen funnit efter års underliga fångenskap.

Hon vet det nog. Fattigdomen skall hämma hennes frihet, och hennes flykt skall ingalunda gå genom solljusa rymder, men hon får dock känna vingkraft; det är ensamhetens styrka att äga vingar.

Undrande, skamsen, svarslös har hon stått inför dem, som varje gång hon på Leopolds uppmaning visat ett nytt lyxföremål, kallat henne "så lycklig!"

Hon hade sett andra hem, där kärleken sammanband två, men också där hade hustrun med ett beskt stänk av avund sagt: "Jo, du har det på gaffeln, du!" Egentligen vackra uttryck hade man aldrig för hennes guldbe-

slagna lycka; de tarvligaste dugde, bara de preciserade det Gertmanska välståndet.

I barnkammaren stannar hon längst. Hon tycker, att hon lyfter upp en liten gosse på armen, men det är hennes döda barn, och det har ingen plats här mera. De andra bägge skall hon minnas med en sällsam bitterhet, därför att hon väl givit dem liv, men aldrig ägt dem.

"Ska' frun ut i det här regnvädret", frågar Matilda, när Ingrid vid tretiden klär på sig."

"Ja", svarar hon enstavigt.

"När kommer frun igen? Herrn sa' att herrskapet skulle äta hos gamla frun."

"Jag går direkt."

Mathilda blir lyckligtvis kallad ut i köket, då tar Ingrid kappsäcken och går. Hon minns inte, när hon så säkert haft ett mål, när hon hållit huvudet så högt.

Och ändå är det ingen hon går till. Ingens famn skall skydda henne. Det enda hon ser för sig, är ett litet barns solögen och en gammal pennteckning med en jägare, vilken slår en tung och mörk kappa om en ung jungfru, som tigger om frihetens svanehamn.

"Det är livet", säger hon plötsligt helt högt, och det klingar till inom henne, som om hennes själs strängar befriats från rost.

En timme går hon oavbrutet och kommer så till en lantlig järnvägsstation i lagom tid för att köpa biljett och hoppa upp på tåget.

Vid det duggade kupéfönstret står hon sedan och stirrar ut i mörkret. Mörker, bara mörker! Hon önskar att hon haft lille Torgils' hand i sin, att han sett upp på hennes med sin djupa, tillitsfulla blick, men hon vet det ju — hon är alldeles ensam, endast ödet går med henne ut i den stora, vida värld, där vingar bredas till flykt — där vingar stäckas, men dit den tvingas, som fått svanehamn och tankarnas sökande längtan.

PLYSCHKAPPA BLIR ELEGANT
EFTER UPP-
ÅNGNING HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI A.B. GÖTEBORG

Pröva

Tuppens Zephyr

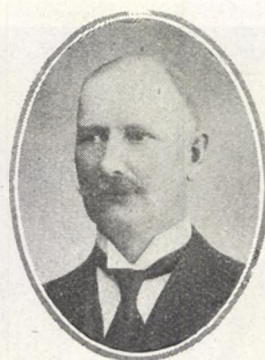
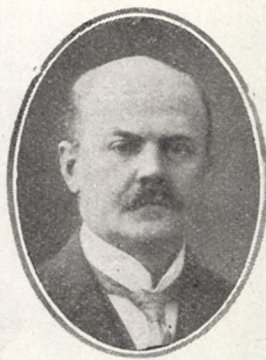
och Ni köper ingen annan.

VÄRLDENS MODERNASTE MEJERI

EN STOCKHOLMSFRU, som hade legat och vilat sig på en bondgård nere i Östergötland, glädde sig, när hon kom tillbaka, åt att åter få dricka »riktig Stockholmsmjölk». Uttrycket låter paradoxalt, i synnerhet som kanske hennes »Stockholmsmjölk» kom just från det bondland där hon nys varit.

Men när man fått en liten inblick i vad Mjölcentralen är och hur den arbetar, förstår man varför »Stockholmsmjölken» verkligen kan vara bättre än den mjölk man köper direkt från en bondgård.

Mjölcentralen har nu i höst fått färdigt det stora komplex mellan Dala- och Tors-

Mjölcentralens ledande män: Fr. vänster t. höger högsta chefen direktör F. Benzinger, direktör Axel D. Hanner, disponent Th. Eriksson, grosshandlare H. Johansson.

av Mellan-Sverige. Den har centraler i Östergötland, Sörmland, Uppland och en del av Västmanland med försäljningsställen i de olika städerna: Linköping, Norrköping, Eskilstuna, Arboga, m. fl. m. fl. Under kristiden sträckte den t. o. m. en arm ner till Skåne, där den lät bygga det

den, så får den vandra till de väldiga pasteuriseringskärlen där den långsamt uppvärms till omkr. 60 gr. Den pasteuriserade mjölken passerar sedan avkylningsapparater, där den nedbringas till 5 graders temperatur. Under alla dessa procedurer har mjölkströmmen hunnit ner till bottenvåningen, där den

om dagen komma i medeltal hit, varav 110,000 liter går till jättemejeriet vid Dalagatan. Innan dessa 160,000 liter bli riktig »Stockholmsmjölk» skola de emellertid genomgå en omfattande procedur.

Till en början uppsamlas mjölken i jättecisterner i mejeriets högsta våning, därpå renas

Laboratoriet, där bl. a. de obligatoriska fett- och renhetsproven utföras.

Den s. k. kontrollmjölken, avsedd för barn och sjuka, tappas på glasflaskor.

Smörrummet, där dagligen tusentals kilo smör förpackas och distribueras.

gatorna, varav en av våra bilder visar en exteriör. Det är den största anläggningen i sitt slag i Europa och modärnare än t. o. m. de motsvarande anläggningarna i Amerika, som väl eljes ståtar med sitt »biggest in the world» också på det området. Mjölcentralens rayon omfattar en god del

nya präktiga modärna mejeriet i Eslöv. Kommunikationsförhållandena äro f. ö. även nu sådana, att det går lättare att få mjölk till Stockholm nerifrån Östergötland än från omgivningen, t. ex. Enköpingstrakten.

Omkring 4,300 lantmän äro anslutna till »Lantmännens mjölkförsäljningsförening», som företaget egentligen heter. Föreningen förfogar över 104 mejerier med en produktion av c:a 425,000 liter per dag.

Hur mycket mjölk slukas då en stor stad som Stockholm per dag? C:a 160,000 liter

åter uppsamlas i väldiga cisterner och så är den färdig att distribueras till de olika mjölkbutikerna.

Mjölken, kommer under hela denna procedur icke alls i beröring med människohanden och alla kärl rengöras i fyndigt konstruerade diskingsmaskiner.

Mjölken körs ut till de 86 butikerna.

Jätteanläggningens exteriör.

Äkta Spets- & Sidendépôt
LINNÉGATAN 38

A. T. 197 00. 2 tr. HISS. Riks Ö. 436.

Till utstyrselar!

Spetsar, Schweizerbrodyr, Linne- och Bomullsväv.

FRÅN IDUNS BARNAVÅRDSUTSTÄLLNING:

Lille bror.

Lille Jan.

Margot.

Skulptören A. Knöppel med familj.

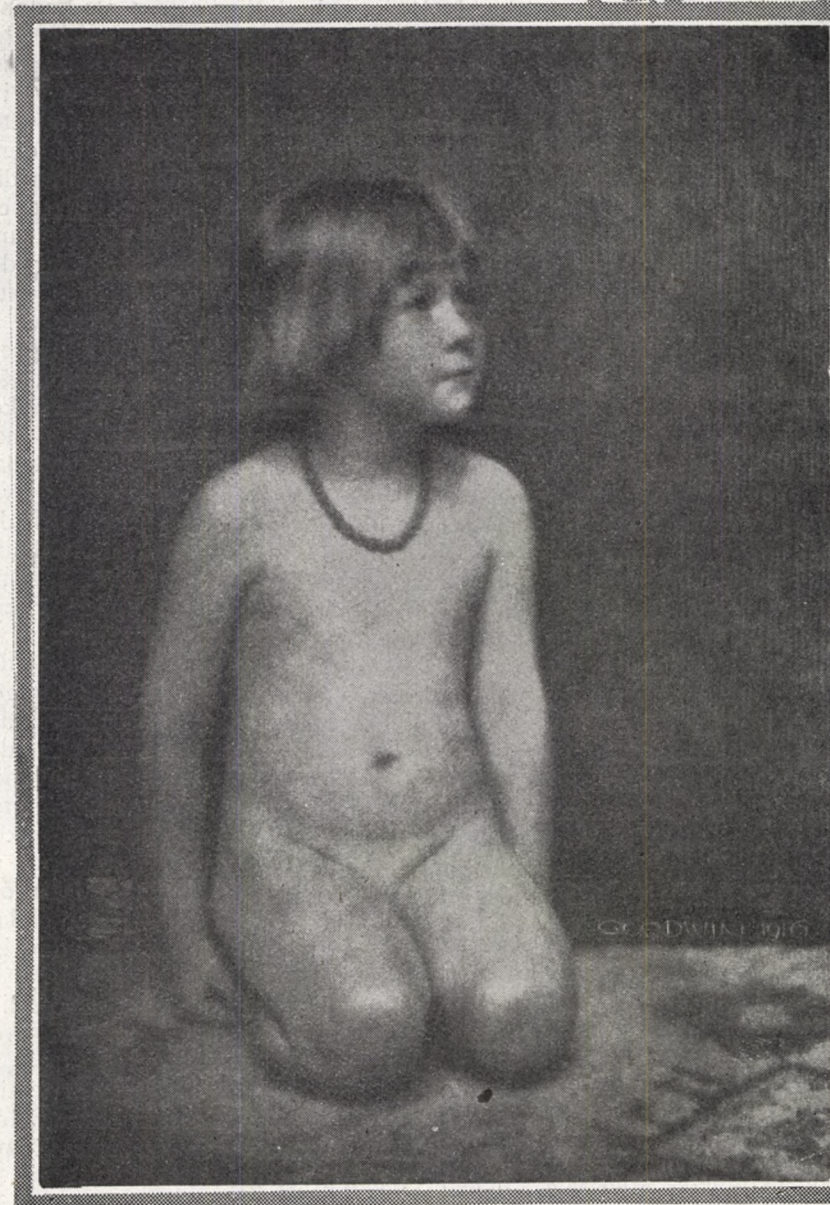
UR EN SAMLING KAMERABILDER AV GOODWIN

Barnstudie.

Ragnar Östbergs yngsta.

På knä.

Daisy.

EN SYL I VÄDRET

BLAND DE FÖRDOMAR, SOM djupast grott sig in i våra medvetanden, är också den, att en normal människa måste vara komplett frisk. På denna bestämda uppfattning ha vi engång för alla baserat inte bara vårt förhållande till oss själva, vår närmaste omgivning och vår fjärmare nästa, men hela vårt dagliga och stundliga liv.

Och ändå behövs det inte mera än en flyktig blick ur det mest närlytande öga för att se, att hela världen är lika mycket sjuk som frisk och att fysiskt illabefinnande är en minst lika vanlig företeelse som sann hälsa. Det förhåller sig nämligen med skavankerna på vårt materiella jag nästan precis på samma sätt som med skavankerna på karaktären. Den verkligt friska människan är ungefär lika svår att finna som den utan karaktärsfel och lyte, och den som till sin kontakt med det praktiska livet går med förblindad syn då det gäller hälso- och sjukdomsfaktorernas roll i det samma, skall stå sig ungefär lika slätt som de där världsförbättrarne och samhällsordnarne som basera sitt uppbyggings- och omvälningsarbete på förtröstan till människornas ursprungliga och naturliga godhet.

Vi äro ju födda med vissa bestämda svagheter i anden, och därtill danade med oändliga möjligheter att tillägna oss andra nya sådana. Precis på samma sätt ha vi från begynnelsen fått som arvedel emottaga vissa fysiska lyten att bära på genom livet, varförutom vi även blivit så konstruerade, att sjukdomsbaciller av olika art varje stund på dagen oantastade kunna tränga sig in till oss och taga oss i besittning. Det låter så enkelt, att man kan finna överflödigt att framhålla det. Och likväl försynda vi oss i hela vårt vara och göra mot detta enkla och klara faktum.

Är inte utgångspunkten för hela vår livsform den att vi måste vara friska? Anses det inte för, om ej precis skam, så dock en oegentlighet, när vi inte äro det? Är inte vårt arbete, vår klädedräkt, vår matordning och hushållning baserad på denna uppfattning? Och vår samvaro med människor? Och framför allt våra hem?

Tänk efter ett litet slag! Om vi bara komma till ett middagsbord, och någon bland familjemedlemmar eller gäster håller diet och serveras annan mat än de övriga, så måste vi medge, att denna obetydliga omständighet väcker vår uppmärksamhet och att det bildas liksom en ring av isolering kring denna ena med den speciella maten. Och om det händer er, att ni plötsligt får höra, att er studentkamrat med de blomstrande kinderna, er fästman eller er unga hustru lider av hjärtfel eller magkatarr — kanske ville ni inte erkänna det ens för er själv, men denna kunskap väcker i alla fall hos er något av inte så alldeles angenäm överraskning och ni börjar kanske betrakta henne eller honom som något slags undantag från en regel. Varför? Därför att ni är fången i fördömen att alla människor måste vara friska och där de inte äro det, det betyder, att de stå på sidan om livet.

Jag minns en skolkamrat, som jag hade,

VÅNINGAR OCH VILORUM

och som jag fäste mig vid, därför att hon var annorlunda än vi andra. När vi stöjade och sprungo, gick hon stilla för sig själv. En gång frågade jag henne, om hon inte alls tyckte om att dansa. Hon svarade, att dansa var det roligaste hon visste, men att hon ej ville göra det, emedan hon blev trött därav. Trött av att dansa! I ton-åren förefaller det som en omöjlighet.

I hennes familj hörde jag sedan ofta talas om hennes trötthet: Elin är trött — Elin har huvudvärk. Det stacks in, så snart ett tillfälle gavs. Men det sades alltid i en ton som närmast verkade förebråelse. — Elin är inbillningssjuk, sade hennes syster i förtroende till mig.

Våra vägar skildes och 20 år efteråt mötte jag henne en dag på en gata i den lilla staden Enköping, som då samlat folk från alla landsändar och världskanter. Där gick hon och såg högst nyter ut. »Hur är det med din huvudvärk?» frågade jag. Och hon talade med lycklig ton om, att visserligen besvärade den henne ännu rätt ofta, men att hon »annars hade det bra».

Hon hade då bott i den lilla staden i tre hela år, och hörde till dessa häcklade om vilka det påstods att ljudet av doktor Westerlunds röst eller hans hästs tramp var den behövlige stimulansen för deras nervers och sinnens normala funktioner. Men för mig tycktes det endast som livets naturliga konsekvens att finna henne här. I sitt trevliga, goda och burgna hem hade hon alltid varit undantagsfallet, utväxten, abnormiteten. Här i detta sjuksamhälle existerade ingen jämförelse, som kunde utfalla till hennes nackdel, tvärtom. Här var hennes trötthet en helt naturlig företeelse och hennes huvudvärk ett normalt utslag av hennes väsen. Ingen förundrade sig eller snäste till henne. Här kunde hon vara glad eller ledsen, sjuk eller frisk, utan att det väckte uppseende. Hon hade kommit hit bara för att hon var för trött att leva bland friska människor och för att hennes goda hem var gjort endast för friska.

Det anförda fallet är inte något särfall. Vem har ej upplevat det att åtminstone momentant tröttnas av hemmens kolossala

AV ALMA SÖDERHJELM

pretentioner på dess medlemmars aldrig sinande kvantitet av krafter, nerver, hälsa. Vem har ej någon gång befunnit sig i den situation att inför de första uppenbarade sjukdomssymptomen falla i förskräckelse för att rubba hemmets jämvikt och ordning och åstadkomma bråk och besvär för omgivningen. Allt detta skulle dock antagligen jämförelsevis lätt kunna undvikas, om man bara en gång för alla skulle få hysa den fasta förtröstan till att det att vara sjuk hör till ens enklaste hem-, familje- och mänskliga rättigheter. Och framför allt om det fanns en förutbestämd vrå, dit man kunde taga vägen.

Men vems hus och våning är så inrett, att man där inte behöver vara vittne till den överraskningens uppståndelse, som brukar åtfölja varje sjuktillbud. Hur många hem äro hem också för de trötta och sjuka — om med hem menas en av naturen given och av kärleken hägnad fristad? Och hur många förfoga över ett för detta ändamål helgat »vilorum».

Man kan invända — och inte utan all rätt — att detta måste förbli ett högst abstrakt resonemang, i en tid, då det kan räknas bland lyxartiklarna att ha tak över huvudet. Men om man går att skärskåda de rums ändamål, vilka sammansätta vår hemkomplex, så skall vi kanske inse, att det dock sist och slutligen vore att bedöma frågan alltför ensidigt.

Tänka vi egentligen i främsta rummet på familjemedlemmarnas bästa, när vi inreda våra hem? Göra vi det inte medvetet eller omedvetet mera med tanke på dem, som endast någongång emellan komma där in: på våra eventuella gäster. Blott ett exempel: vi sova eller äta sällan i de rum, där solen lyser in. De rummen eller det rummet — ty det är vanligen det enda stora rummet i våningen — helga vi åt gästvänskapen. Men är inte själva begreppet gästvänskap i vår tid utan existensvärde. Vem bland vanliga enkla människor har mera tid eller råd att hålla sig med ett umgänge? Om vi någon gång emellan önska se våra vänner hos oss, varför hysa vi inte in dem i våra egna rum? Är det inte en ganska föråldrad institution denna opersonliga, tomstädade salong, som vi tro nödvändig för att vi skall kunna räkna på respekt för vårt människovärde.

Nej — bort med dessa gapande salar och salonger, där ingen trivs och ingen bor! Låt oss i stället inreda oss rum, där den personliga smaken härskar och där hemtrevnad råder. Och låt oss använda den post i familjebudgeten som sålunda kanske bortfaller, till att skaffa oss ett extra rum med lugn och lämplig inredning, ett vilorum som de trötta och sjuka i tur och ordning taga i besittning. Av ett sådant vilorum vore vi redan under vår vandring här på jorden i ganska stort behov.

Detta för de vanliga enkla borgerliga människorna. De andra, de som ha överskott av rum och övermått av pengar — de behöva kanske inte någon sådan stilla vrå, ty för dem står hela den stora mängden luftkur- brunns- och badorter öppna hela året och livet igenom.

Beställ Edra möbler vid

NYA MÖBELVERKSTADS A.-B. i FALUN,

ÅSGATAN 17
Rikstel. 1196

Tillverkning av finare och enklare möbler samt Bank-, Skol- & Tingshusinredningar. Den ständigt ökade omsättningen är bästa rekommendationen.

Införda offerter och kostnadsförelägg.

MINA LEVNADSMINNEN.

AV HELENA NYBLOM.

(Forts.)

DET VAR EN MELODI, SOM OUPPHÖRLIGT vaggade mellan dur och moll och gick i ett hastigt tempo, efter vilket de sjungande marscherade fort och snart — alltför snart — försvunno i natten.

Så skulle vi se San Martino, greve Cavazzas slott, som ligger ute i Romagnan och där familjen tillbringar en del av året. Grevinnan befann sig inte riktigt väl, och vi åkte ensamma med greven den ganska långa vägen. San Martino är ett av de få italienska slott, som likna de gamla feodalslotten i Tyskland och Frankrike. Medan slotten i Toscana mera likna ett palats i staden, har San Martino karaktären av en fästning med torn och vindbrygga och krenelerade murar, där det ligger mitt på slätten, så att man kan se vida omkring och långt borta kan upptäcka en analkande fiende. När natten bröt in, drogs vindbryggan upp, och de, som senare kommo till slottet, finga blåsa i trumpet för att bli insläppta.

Men numera kan vindbryggan lyftas genom elektricitet och är lätt att hantera, till och med för en kvinnohand. Kommer man in i slottet, befinner man sig som i en liten värld för sig själv. Runt om den stora slottsgården löper en gång av kolonnader, och i mitten befinner sig brunnen. På ena sidan ligger slottskapellet, och förresten kommer man från det ena stora rummet till det andra. Överallt i Italien har man älskat god plats, och ingenstans finner man så stora och så höga salar som i de gamla italienska palatsen. Man levde troligtvis mest inomhus förr i tiden, och då ville man kunna röra sig fritt. Dessutom hade aldrig rummen många möbler, men vad som fanns, var rikt och konstnärligt och uppfyllde livets behov. San Martino har blivit restaurerat

med all möjlig vördnad för det gamla, med kännedom om stilarter och dessutom av en man, som inte behövde se på vad det kostade. Resultatet har också blivit det bästa. Man kan tro sig vara flyttad tillbaka tre- fyrahundra år i tiden, när man uppehåller sig därinne. De väldiga kaminerna, de gobelinbehängda väggarna, de gamla utskurna kistorna och karmstolarna, allt gör ett underbart allvarligt lugnt och förnämt intryck, så alldeles motsatsen till den moderna smaken, som fyller rummen med onödigt och hopradsat bjäfs, så att det nästan förefaller, som om människorna äro till för möblernas skull och inte möblerna för människorna. Hur ofta får man inte den största lust att taga en kvast och sopa bort allt det överflödiga kram, som uppfyller en modern salong, till och med om var sak för sig kan vara både smakfull och kostbar. I ett sådant fall som San Martino har man varit sträng och försiktig i valet av föremål, varför också varje sak kommer till sin rätt och det hela verkar så stort och stilla. Jag känner inte till ställets historia, men ibland kan intrycket av en byggnad ge ett begrepp om, vad den har genomlevat. Sällsamt isolerad ligger San Martino på den vida slätten utan berg eller skog med ett enda kraftigt torn som synes långt borta från, och sina stolta krenelerade murar, varav en enda tagg är hög nog att skyla en pansarklädd man. Det har varit allvarsamma saker, som utkämpats här.

Under vårt besök i Bologna knöts mellan grevinnan Cavazza och min dotter ett vänskapsband, som har hållit hela livet igenom. Den gästfrihet och trofasthet i nöd och lust, som den italienska familjen har bevisat henne under alla de många år, som har följt på vårt korta besök 1889, är ojämförlig och bevisar

bäst, att italienarnas älskvärdhet består i något helt annat än vackra talesätt. De tyckas ha tagit det engelska ordspråket till rättesnöre: "You must do something for your friends."

Grevinnan Cavazza har sedan varit en av de mest verksamma damerna i Bologna, när det gällt att stå till fäderneslandets tjänst — vid de förskräckliga vulkaniska explosionerna i Italien, under kriget o. s. v. Hennes intresse har dessutom visat sig som ledare för återupptagandet av det antika vita konstbroderiet. Hon började med att tillsammans med sin kammarjungfru undervisa en del bondflickor i denna konst, men nu tager skolan "Emilia Ars" emot tusen elever, som i ett särskilt hus i Bologna ha sina skolor och ateljéer och förser alla storstäder i Europa med sina konstnärliga handarbeten. Broderierna utföras på linne av en egen mjuk och lös beskaffenhet och framställa oändliga variationer av mönster, dels tagna från antika kyrkbroderier, dels tecknade av moderna konstnärer, till största delen genombrutna och sydda med en fasthet och noggrannhet, som ger dem ett nästan plastiskt tycke. Grevinnan har varit chefen för detta företag, och det har inte blott varit arbetet, som intresserat henne, utan hela denna svärm av unga kvinnor, som har funnit sitt livs uppehälle därigenom, ha alla legat henne om hjärtat, och hon har följt deras öde så långt hon kunnat.

Jag skulle kunna omtala ganska märkvärdiga saker om Cavazzas familj, och eftersom de naturligtvis aldrig få se, vad jag har skrivit om dem, kan jag inte motstå att berätta ett och annat, som skall ge svenska läsare en annan uppfattning av italienarna än den, som vanligtvis är gängse hos oss. De hade upprättat en skola för blindas underhåll

(Forts. sid. 962.)

CHEFSOMBYTE VID DRAMATISKA TEATERN

VÅR FRÄMSTA TALS- scen står från och med oktober månads ingång under ny ledning. Författaren Tor Hedberg, som sedan elva år styrt teaterns öden, har plötsligt ställt sin plats till förfogande, ett tillbakaträdande som visserligen kom överraskande, men ej dess mindre måste betraktas som konsekvensen av förut inträffade händelser inom teatern.

Det har aldrig varit någon sinekur att leda en skådebana och allra minst nu med en ytlig publiks snabba smakskiftningar.

Den avgångne chefen började sitt ledarskap under gynnsammare förhållanden än de närvarande och de första åren gävo också goda resultat både konstnärligt och ekonomiskt. Men den senaste tidens depressioner på olika områden ha medfört nya krav, hastiga omvälvningar, som även gått ut över den sceniska konsten.

Tor Hedbergs andligt förnäma natur har icke

Fr. vänster t. höger: Den avgångne teaterchefen Tor Hedberg, den nyutnämnde ekonomiske chefen grosshandlare W. Bäckström, den nye sceniske intendenten Gustaf Linden.

velat eller kunnat böja sig inför dessa strömningar, hans riktlinjer ha ej varit publiken till behag, och så har publiken i sin ordning blivit kallsinnig för teaterns repertoar, med påföljd att programmen fallit gång efter annan.

Man är skyldig diktaren och estetern Tor

Hedberg all respekt för hans höga konstnärliga intentioner, hans allvar och omutlighet, men åt teaterchefen Tor Hedberg skulle man önskat ett öra, som varit mindre tillslutet för råd och förslag från dem som kunnat ge praktiska vinkar om repertoarens utformning i en mera tidsmässig riktning. Det är en stolt gest att vara sig själv nog, men den är riskabel, då man verkar i det allmännas tjänst.

Nu får Dramatiska teatern arbeta under ett interimsstyre, bestående av grosshandlaren W. Bäckström, ekonomichef, och regissör Gustaf Linden, Deras arbetsinsats torde bli dryg nog med två teatrars drift och ett stort deficit att söka utjämna. Men svårigheter äro ju till för att övervinnas.

Institut för kroppskultur. Halldis Stabell

Kurser och privat undervisning i kroppskultur för vuxna och barn. Anmälningskort mottagas mellan kl. 11-12. Särskild kurs för utbildning av lärarinnor. Odengatan 74^{III} För missbruk ansvaras ej. Telefon Riks 23 18

K. ANDERSON PRAKTKATALOG GRATIS OCH FRANKO

HOVJUVELERARE - OPERAHUSET - STOCKHOLM

EN OKTOBERMIDDAG

DEN VÄRDINNA, SOM UNDER OKTOBER månad ställer till en middagsbjudning, kan vara mycket säker på, att denna hälsas med en aldeles speciell tacksamhet. Och denna tacksamhet kännes ej minst bland de av gästerna, vilka själva äro husmodrar. Ty i flertalet genomsnittshem har man ju under denna månad ett mer eller mindre syn- och kännbart höststök, t. ex. den obligatoriska storhöst-rengöringen med alla sina mer eller mindre trötta detaljer. Eller man har kanske haft att utstå ett väningsbyte med ty ätföljande jakt, arbete och kostnader, eller har kanske haft ett annat också prövande oktoberbyte — med ett ord en hel rad hemsökelse, som var för sig äro trötta, men som, när de alla samtidigt uppträda, hårt anstränga nerver och fysik. För en sålunda hemsökt husmor verkar en inbjudan till en mindre, mera intim middag som en välgörande stimulans. Detta kan ju tyckas egendomligt, ty det blir ju nu ännu mera arbete — häruppsättning, toalettombyte från topp till tå; en mödosam stund tillsammans med manicur-etuiet, plus några från hemmet rövade arbetstimmar — som nu ändå kunna bli ganska arbetsamma, trots en skenbar överksamhet. Men här liksom på alla andra områden, gör den gamla sunda regeln sig gällande, nämligen att det är inte så mycket vila ifrån arbete, som en normal människa behöver, utan fastmer ombyte av arbete — detta nya arbete välförståendes inte utfört under de nattens timmar, som följa efter en lång, arbetsam dag. (Som bekant får en genomsnittshusmoder ej för sin del räkna på någon 8-timmars arbetsdag — för henne gäller en oskriven lag, som stipulerar dubbla antalet arbetstimmar och ibland ännu flera.)

För att återvända till utgångspunkten, som var en middagsbjudning under oktober, så finnes det i denna vackra, gamla stad en vacker och livlig gammal dam, som har den behagliga vanan, att varje vecka under oktober ha en middagsbjudning. Och då samlar hon i sitt gästfria hem alla dem ur sin vidsträckt umgängeskrets, som hon vet äro på ett eller annat sätt överhopade med trötta oktober-arbete. Och naturligtvis inte endast fruarna, utan även dessas män få vara med vid de trevliga intima små middagarne, om än värdinnan har för vana att vid dessa speciellt omhulda just fruarna. För dem pryder hon bordet med höstens fagraste blomster, som smeka öga och sinne, och med äkta, fin takt-känsla har hon dämpat belysningen medelst tunna rosafärgade skärmar, som kommer bleka, trötta anleten och arbetsmörka händer att te sig helt tilltalande. — Och efter den angenäma middagen med sina delikata, men ej många och ej alls tillkrånglade rätter, följer ett härligt kaffe — ej i lövtunna, äggkopps-stora mockakoppar — utan i normalt stora förmiddagskaffekoppar. Och kaffet njutes kring ett dukat bord i den gammaldags hemtrevliga, men lyckligtvis ganska omoderna salongen, där det enda moderna inslaget äro de brokiga, mjuka sidenkuddar, som värdinnan med öm hand placerar bakom sina kvinnliga gästers ryggar.

Efter kaffet följer i regel en liten mer eller mindre märkbar mediterandets stund. För att förhindra denna att förlöpa i avmattningens litet generande tecken — särskilt när herrarna försvunnit i ett angränsande rum för att röka, tala politik och affärer eller spela bridge — har alltid värdinnan till hands något behagligt stimulerande medel. Detta är t. ex. kommer hon, samtidigt som fruktkor-garne med gyllene halvklara oraniäpplen och dagg-blå druvor jämte den stora chokladbonnieren av husjungfrun placerats på bordet, med en stor hög arbetsborg, som hon ställer bredvid sig. Och från denna plockar hon upp allehanda lätta påbörjade handarbeten: sockor, barnstrumpor, virkade eller stickade koltar och tröjor, mössor, byxor med flera dylika lättvindiga arbeten. Lugnt delar hon ut de olika arbetena åt damerna, som med frågande ögon småleende taga emot dem.

"Ja, ja, här har Ni något att göra, annars somna Ni snart allesammans! — Och till att spela bridge duger Ni under sådana här veckor ej alls; — Ni skulle bara göra en hel massa retsamma fauter, som skulle irritera både Er själva och eventuella icke stökande medspelare."

"Skall det vara till de arma Rysslandsbarnen?" frågar någon av damerna, och tar begärligt itu med ett av de vilsamma handarbetena.

"Nej, visst inte, det skall vara till våra egna

stackars frysannde små där uppe i Norrlands öde-bygder, eller rättare sagt till *Iduns stora julklapps-låda för Norrbottens barn*. Den måtte Ni väl ändå ha reda på! — Om inte, så skall jag underrätta Er om, att under hela oktober och november månader skall jag ha åtskilliga enkla små middagar, dito kafferep och tesupéer, men inga få komma, som ej vilja hjälpa mig med att sy och sticka för Iduns Norrlandsbarn. — Lyckligtvis ha de snälla människorna där uppe på redaktionen åtagit sig att själva ombestyrta att alla paketen komma till bestämmelseorten. — Ni vet ju, hur innerligt besvärligt det alltid är, när man själv skall skicka av ett postpaket.

Nu undrar kanske någon huru menyn var för ovan omskrivna middag. Här följer den i all sin enkla, litet gammaldags, men fina soliditet.

Tre påbredda smörgåsar på en asiette vid varje kuvert. (En smörgås med rökt, dillbeströdd ål; en med salt, hemkockt kött och en med schweizerost.) Till smörgåsarne bjödos herrarna ett vitt fluidum, medan den vittberesta värdinnan hade för damernas räkning tillrett en argentinsk dryck som hon kallade "Rosy Cheekes", en mystisk, men välsmakande komposition, i vilken huvudingredienserna utgjordes av sodavatten, citronsaft och vermouth med några droppar angosturabitter uti.

Matvrån i Iduns provkök.

Knaperstekt sjötunga i stora bitar med stuvad spenat. Stekta ungtupper med helstekta potatisar och grönsallad. Mandeläppletårta med vaniljsås.

Således ingen ovanlig mat alls, men endast detta, att alltsammans var lagat både med hjärta och förnuft gjorde att det hela blev en i sitt slag kulinarisk njutning. På äpplekakan, som är ett gammalt familjerecept — antagligen ej heller detta ovanligt! — meddelas emellertid receptet.

Mandeläpplekaka (för 12 pers.). 200 gr. mandel, 20 gr. bittermandel, 250 gr. socker, 250 gr. smör, (hälften margarin kan tagas), 3 hela ägg, 2 ägg-gulor, 300—325 gr. mjöl. — *Fyllning*: 2 lit. goda äpplen, ¼ kg. katrinplommon, 2½ dcl. socker, litet vatten.

Äpplena skalas, delas i halvor och befrias från kärnhuset. De kokas nätt och jämnt färdiga i en ganska tjock sockerlag, i vilken sedan de förut blöt-lagda katrinplommonen kokas, varefter lagen kokas ihop till geléliknande konsistens. — För degen röres smöret med sockret, äggen och äggulorna tillsättes, en i sänder, därpå den skällade och rivna mandeln och sist mjölet. Degen får stå och stelna en stund på kallt ställe. En slät, smord form beklädes i botten och på sidorna med ⅓ av degen — denna kan ej utkavlas utan måste direkt plattas ut i formen med tillhjälp av en sked och mjölade fingrar — och formen fylls sedan till brädden med den

kalla äpplekompotten och plommon, samt om så önskas biskvier. Ett lock av deg bredes över frukten. Kakan gräddas vackert gulbrun i ej för het ugnsvärme och brukar tarva en gräddningstid av omkr. 1 tim. Uppstjälpes efter 15 min. och serveras något avsvulnad med vaniljsås eller tjock vispad grädde.

IDA HÖGSTEDT.

IDUNS KÖKSALMANACK.

SÖNDAG. *Frukost*: Wienerkottletter med stekt potatis; kaffe eller te, smör, ost, bröd, vetekrans. — *Middag*: Spenatsoppa med äggstanning; persiljespäckad lammstek med gratinerad potatis och legymer; kompot i mördegssnäckor.

MÅNDAG. *Frukost*: Sill med smör och hårdkockt ägg; smör, bröd och kaffe. — *Middag*: Kroppkakor med skirat smör; nyponsoppa med vispad grädde och havrebiskvier.

TISDAG. *Frukost*: Uppstekta kroppkakor med lingen; smör, ost och bröd, kaffe. — *Middag*: Gratinerad kolja och potatis; majzenaflammeri med sylt och gräddmjölk.

ONSDAG. *Frukost*: Fisk- och blomkålslåda med äggstanning; smör, bröd, ost, kaffe. — *Middag*: Kall lammstek med varm sås, stekta potatisar och nykokta legymer; varm fruktpudding med enkel vaniljsås, (Iduns köksalmanack n:r 40!)

TORSDAG. *Frukost*: Sillgratin; smör, bröd, ost; kaffe. — *Middag*: Ärtor och fläsk; äppleplättar.

FREDAG. *Frukost*: Bräckt rökt sidfläsk eller skinka med enkel ägggröa och stekt potatis; smör, bröd; kaffe. — *Middag*: Stuvade abborrar och potatis; fruktgrevar med vispad grädde.

LÖRDAG. *Frukost*: Pytt i panna (av fläsk- och köttrester); smör, bröd, ost; kaffe. — *Middag*: Finsk fårstuvning; äppelkompott med gräddmjölk.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudes.)

Wienerkottletter (för 6 pers.). 4 hekto malet oxkött, 2 hekto kokt potatis, 1 tsk. salt, 1 msk. hackad persilja, 1 knivsudd vitpeppar, 1 dcl. grädde, 1 tsk. potatismjöl. *Till panering och stekning*: ½ ägg (gula eller vita), 2—3 msk. gräddmjölk, 3—4 msk. skorpor, 1—1½ msk. smör, 1—2 dcl. buljong (eller vatten med köttextrakt). — Det malda köttet blandas med den kalla, malda eller rivna potatisen, persiljan, kryddorna, potatismjölet och grädden till en smidig färs, som formas till avlånga kottletter vilka jämnas och överhackas med knivryggen. De penslas med det med mjölken vispade ägget, vändas i stöbröd och brunstektas hastigt i smöret och läg-gas i en kastrull, varefter stekpannan urvispas med buljongen och hålles öfver kottletterna, som sedan få under lock sakta steka en kort stund.

Kompott i enkla mördegssnäckor (för 6 pers.). 150 gr. smör (hälften växtmargarin kan tagas), 300 gr. mjöl, 1¼ hg. strösocker, 1 äggula, 2—3 msk. grädde. — *Fyllning och garnering*: Kompott av färiska äpp-len och päron i halvor, 2—3 msk. jordgubbs- eller hallonsylt; marängmassa: 1 äggvita, 2 msk. fint strösocker, 2½ mandlar; 2¼ dcl. tjock grädde.

Till degen lägges alla ingredienserna på bakbor-det och blandas till en smidig deg. Den yttre sidan av natursnäckor beklädes med degen, varefter snäck-orna ställas på en plåt med degsidan uppåt och gräddas höggula i en ej alltför het ugn. Sedan de något avsvulnat uppstjälpas de, och den yttre kan-ten spritsas med marängmassan och beströrs med den skällade, finhackade och lätt rostade mandeln. Snäckorna få därefter stå i svag värme tills ma-rängen är halvtorr. — Strax innan snäckorna skola serveras, fyllas de med kompotten, som här och där garneras med klickar av rött sylt. — *Anm.*: Ägg-vitsdekoreringen kan utan skada uteslutas.

Gratinerad kolja (för 6 pers.). — Omkr. 1½ kg. kolja (2 fiskar), 1½ msk. salt, 1½ msk. ättika. — 2—4 msk. smör eller växtmargarin, (100—120 gr.), 1 äggula, 2 msk. grädde, 6—8 ansjovisar, 6—8 msk. riven ost, 4—5 msk. stöbröd. — Koljorna rensas och sköljas väl, ryggen borttages nätt, och filé-erna befrias från skinn och fenor, varefter de in-gnidnas med salt och ättika och få ligga en stund. Ett fat, som tål ugnsvärme — eldfast eller av sil-ver — bestrykes med hälften av smöret och en del av östen. De väl avtorkade filéerna penslas med

(Forts. sid. 961.)

A.-B. P. THÖLDTE

Butiken KUNSG. 5 - Lagret HÖTORGET 14

PÅLSVAROR

AV ALLTID FÖRSTKLASSIGA KVALITÉER

KAMERAN OCH BARNKARAKTÄREN

Barnbild av Flodin, utställd å Konstakademien.

I IDUNS UTSTÄLLNING PÅ KONSTAKADEMIEN deltaga också d:r Henry B. Goodwin och hovfotografen Ferd. Flodin med var sin charmanta samling barnbilder.

Liksom konstnärens sätt att uppfatta och framställa barnet förändrats under tidernas lopp, så har också fotografens hunnit förändras — hur ny han än är som yrkesman. Den tid är förbi, då barnet avbildades i vad man skulle kunna kalla en "affekterat naturlig" pose, sittande naket på någon fäll. Nu vill man fånga barnet i dess omedvetenhet och självfallna grace.

— Också behöver den fotograf, som vill avbilda barn, förstå sig på barn, säger hovfotografen Flodin, som ju just är känd som en skicklig barnfotograf. Jag söker medsamma förstå min lilla modells väsen — framför allt huruvida han eller hon hör till de djärva eller de timida — för att kunna ta barnet som det skall tas, säger hovfotografen Flodin.

— Om man märker, att barnen blivit friare till sitt väsen nu än förr? Ähja, där är en skillnad. Också samhällsklassen vållar naturligtvis en olikhet

— egendomligt nog kan den märkas redan hos två, tre års barn.

Hr Flodin praktiserade många år i Amerika, innan han 1899 flyttade till Sverige. Han har fotograferat barn av snart sagt alla folkslag och raser. Barnen av de olika raskorsningarna voro kanske de vackraste. Men de svenska barnen äro mycket söta, tillägger han. Och så äro de inte för djärva och för brådmogna.

Dr Goodwin yttrar om barnfotografering:

Kameran borde, strängt taget, icke saknas på en barnavårdsutställning. Den tillhör den moderna barnkammarutrustningen. De bästa iakttagarna och följaktligen konterfejarna av de minsta familjemedlemmarna äro ju dock pappa, mamma, och kanske store bror, som förvärvat fotografmärket i scoutkåren!

Vad gör det förresten om store bror eller mamma bara knäppa och lämna resten till en fotografi-affär! Det kan bli tanklösa knäppningar, visserligen, i tekniskt avseende, med därav betingade misslyckanden. Men de som samla dessa minnesbilder från de ljusa ögonblicken i barnets utveckling ha andra än tekniska eller konstnärliga intressen. De vilja framlägga sin samling för släkt och vänner. Och den förfelar aldrig sin verkan. Mest dyrbar är den för föräldrarna själva, och säkert allra mest i framtiden en gång för föremålet för all denna avbildande uppmärksamhet, själva det levande slutresultatet av den utveckling till människa som först börjar när knäppningarna blir sällsyntare. Denna utveckling börjar just på den tid, då det kan bli tal om barnets *porträtt*.

Och därmed äro vi inne på ett helt annat område,

TOSCHA SEIDEL,

den unge ryske violinisten, vars mästerliga konst är välbekant för stockholmspubliken från hans tidigare besök härstädes, konsertarar torsdagen den 13 dennes i Musikaliska akademien. Han har under de närmast föregående åren vistats i Amerika och England och där firat en rad av triumfer med sitt mogna och temperamentsfulla spel.

Ett barnansikte från utställningen. Foto Flodin.

personskildringen. De minsta småttingarna äro än så länge naturföremål. De *analyseras* i enstaka moment. Varje knäppning är en liten bråkdel av en kinematografbild. Dess väsen är att dra förbi oss, röra sig. När barnet så småningom — det är omöjligt att ange en gräns, då fallen variera — inträder i det stadiet, då individualiseringen i uttrycksrörelser, språket, kort sagt den sig yttrande personligheten dokumenterat sig, kan det bli möjligt att materialet räcker till den *syntes* som kallas porträtt. Ett porträtt kan såtillvida jämföras med en syntetisk vetenskaplig avhandling — i motsats till en samling forskningsmaterial! — att det liksom återger i omsmält och sammansmält form de på varandra placerade minnesbilderna i porträttörens medvetna, preciserade, och helst även känslöbetonade uppfattning. Ett barnporträtt av detta slag hör naturligtvis till sällsyntheterna, vare sig det är målat, ritat, skulpterat — eller fotograferat. Syntesen, sammanfattningen är det väsentliga som skiljer barnporträttet av objektivt värde från barnkammarfotografierna av enbart subjektivt.

På Iduns barnavårdsutställning i Konstakademien finns — som ett mera dekorativt inslag — även en serie fotos: "Mor och barn i olika länder". I denna serie äro de mest skilda folkslag representerade, och bilderna ge alltså också små kulturhistoriska glimtar. Här ovan återges en liten bild från en holländsk by. De små ta sig underligt lillgamla ut i sina folkdräkter.

I serien "Mor och barn" äro även naturfolken rikt företrädade, och man får prov på en mängd olika sedvänjor. Så bl. a. på de många olika sätt, mödrarna ha att bära sina barn, som de ju ofta måste ha med sig under arbetet. Här ovan en mexikansk moder, som ibland för omväxlings skull placerar sitt barn i korgen, hon har på ryggen. Foto Hæckel, förstoringar av Casett.

Vid **Blodbrist** är
och **Svaghet**

IDOZAN
Skadar ej tänderna.

mest effektiva järnmedicin och blir därför billigast. 5 gånger större järnhalt i Dozan än andra. **Mycket välsmakande.** Rådfråga Eder läkare. Fås på alla apotek.

HEM BAKAR DET BÄSTA SMÅBRÖDET ?

KONJAKSKRANSAR, UPPÅKRAKAKOR, mandelsprits, Berlinerbröd — vilka ljuva sensationer väcka icke dessa namn, vilken doft av svenskhet svävar icke kring dessa läckra miniatyrbakverk. Ryssland har sina piroger, Tyskland sina bäröverströdda Blechkuchen, Frankrike bjuder på delikata petits fours, de anglosachsiska länderna ha sina varma muffins till kaffe eller te, men Sverige är småbrödets stamort på jorden. Och — handen på hjärtat — ärade läsarinor, hur svaga vi svenskar än anses vara för utländskt, nog är svenskt småbröd bättre än allt utrikskist kaffebröd!

Det finns som sagt en mängd småbröd vars blotta namn ger de smakligaste ideassociationer. Men en hel del av de gamla goda recepten från mormors och mormorsmors tid och åtskilliga av provinsernas speciella delikatesser i kaffebrödsväg ha börjat falla i glömska. Nu har Idun kommit på den tanken att utlysa en tävling bland hela Sveriges husmödrar om vem som bakar det godaste småbrödet. Meningen med denna tävling är dubbel. Först och främst vill tidningen uppmuntra småbrödbakningens gamla hederliga konst — ty detta är verkligen en konst — och således också ge många av sina läsarinor ute i bygderna en nyttig övnings- och repetitionskurs i småbrödsbakning och vidare — för det andra — skaffa de skickliga hembagerskorna en extrainkomst, som kanske kan bli vläkommen i dessa för många så besvärliga ekonomiska

tider. Alltså. Idun inbjuder intresserade damer att — helst under eget namn, annars under signatur — delta i Iduns småbrödstävling enligt följande regler.

Rätt att delta i tävlingen ha alla damer, som icke äro yrkesbagare. Deltagare skall insända småbrödet, som hon själv bakat jämte det skrivna receptet, väl emballerat före den 1 november. Tävlingen omfattar huvudsakligen småbröd, men vi se också gärna, att större bakverk, som kan tänkas hålla sig gott någon vecka, insändas i tävlingen. Framför allt vore det glädjande om man kunde få med i tävlingen särskilda provinskakor. Om t. ex. en skicklig skånsk husmor sände en av de gamla hederliga spättebakorna, en småländska de berömda mandelkransar, som så ofta fröjdat gästerna på bondkalas eller läsemöten, en sörmländska Södertäljes kringlor o. s. v., bleve de kanske ej obelönade.

Hur många kakor som böra sändas beror givetvis på de olika sorternas storlek. Är det spättebakor, blir det självfallet bara en — men den är ju också ett lejon — är det fråga om miniatyrliga småbröd av tvåoringens storlek, bör det vara *minst* 50, helst hundra. Detta för att kakorna skola göra någon effekt på utställningen. Då Idun ej har någon lämplig utställningslokal på redaktionen, har tidningen vänt sig till Nordiska Kompaniet, som villigt lovat anordna en trevlig ram för denna rätt så originella utställning. Den skall ordnas i den stora hallen 3 trappor upp, — sam-

ma lokal där Iduns amatörfotoutställning var inrymd — och utställningen kommer att kombineras med en kostnadsfri kaffeservering som N. K. arrangerar 7—14 november. Allmänheten kommer då att bese, och så vitt möjligt avsmaka de läckra utställningsföremålen, nätt upplagda i prydliga lådor och försedda med avsändarens namn och adress. Och då utställningen säkert kommer att besökas av åtskilliga restaurangägare och andra småbrödspekulanter, är det stora utsikter att hembagerskorna härigenom kunna vinna avnämare för sina bakverk. N. K. sysselsätter redan åtskilliga privata hembagerskor, och kan någon tävlingsdeltagare komma med något gott recept, vare sig det är nytt eller så gammalt att det är bortglömt — kan hon vara tämligen säker att få avsättning för sina varor.

Som tävlingsjury fungera tre experter på det hushållstekniska området, nämligen som Iduns representant, tidningens konsulent fru Ida Högstedt, vidare ordföranden i Sveriges Husmodersföreningars Riksförbund Fru Agnes Ingelman samt chefen för N. K:s livsmedelsavdelning, disponent Hjalmar Oldenburg. När juryn ätit sig igenom tävlingskakorna, en uppgift som kanske blir en heroisk bragd — faller den sin stränga dom och skriker till prisutdelningen.

Första priset, utgöres av Iduns Praktupplaga för helåret 1922. Andra priset består (Forts. sid. 961.)

DEN NYA SVENSKA FILMEN

Fru Brunius och hr Seelig i "En vildfågel".

SOMMAREN ÄR FÖRBI, FILMFOLKETS ansträngningar över, och resultatet av både det ena och andra få vi nu efterhand se på våra biografteatrar. Den första av Svensk Filmindustri nya filmer för säsongen, "En vildfågel", här just i dagarna haft premiär. Idén till dramat är hämtad ur en bok av S. A. Duse, vars alstring tycks skola bli alltigenom "filmatiserad", om inte här så i Amerika, och manuskriptet är utarbetat av John W.

Brunius och Sam Ask. Huvudrollerna innehavas av Pauline Brunius, Renée Björling, Tore Svennberg och Paul Seelig. Seelig är film-debutant, men har det bästa påbrå, i det han är son till fru Lotten Seelig.

Nästa svenska film av "S. F."-märket, som kommer upp, blir Stillers ännu odöpta med ryskt motiv. Också den bjuder på två debutanter vid filmen: Karin Swanströms och arkitekt Karl Nissens. Arkitekt Nissen är amatör, och det är ju högst ovanligt, att en sådan får en roll i en film och till på köpet en så stor roll som i denna. Han lär emel-

Scen ur "En vildfågel", ett nutidsdrama med delvis mycket elegant miljö.

Fru Brunius som modern, som söker sin son (hr Seelig).

lertid göra sig förträffligt. Arkitekt Nissen har gjort sig känd landet runt genom sin föreläsningverksamhet, och som arkitekt har han bl. a. utfört ritningarna till en mängd skolbyggnader.

Längre fram kommer det upp en film, som man måste emotse med stort intresse: ett renässansdrama, av vår ende egentlige film-författare, Hjalmar Bergman. I detta spelar Jenny Hasselquist huvudrollen. Slutligen kommer Svensk Film också med ett par filmer, som inspelats i Danmark under Ben. Christensens regi.

BILENS SEGERTÅG PÅ LANDET

EN GOD VÄN TILL MIG VAR I DALARNE I SOMRAS och gick en söndag till kyrkan. Hon gick och tänkte på de där romantiskt vackra bilderna av kyrkbåtar i Dalarna, som hon hade beundrat hemma i Stockholm. Men hon gick inte mycket ostörd. Bil efter bil susade förbi henne på landsvägen. Varje bil kördes av en ung dalajänta, som var stadd på kyrkaväg och såg ut som en engelsk miss. Men min vän behövde ändå inte sakna sällskap bland fotgängarna: de käcka bilförerskornas mödrar kommo beskedligt gående efteråt, i sjalett, — de vågade sig inte in i så nymodiga åkdon.

Automobilerna gör sitt segertåg på den svenska landsbygden. Från automobilfirmor intygas, att det på de senaste par åren blivit allt vanligare, att lantbrukare, gästgivare m. fl. skaffa sig egen bil. En statistik, en medarbetare i Idun lyckats få del av, ger rent förvånande siffror. I vartenda län har under år 1920 inregistrerats ett par, tre gånger så många bilar som under åren 1917, 1918 och 1919 tillsammans. Vid senaste årsskifte fanns det i Sverige 18,241 automobiler. Av dem hade Stockholms stad 3,400. I Östergötlands län — för att taga några exempel — voro år 1917 35 bilar inregistrerade, år 1919 tillkommo 200 och år 1920 — 708. I Uppsala län: år 1917 10, 1920 348 nya. I Kronobergs 1917 3 bilar, år 1920 161 nya. Gottland är det bilfattigaste länet, men när man hör att där år 1917 inregistrerades bara en

bil och 1918 två, blir man ju imponerad av att där nu finns 58, varav 43 tillkommo det sista året. Malmöhus län med sina goda, jämna vägar är naturligtvis bilrikast bland alla län med 2,224 bilar, varav 1,610 inregistrerades senaste året. Kristianstads län har 622 bilar, varav 484 nya från i fjor. I de mellersta och nordliga länen är frammarschen minst lika stor: Värmlands län har 876, varav 648 från 1920, Gävleborgs visade 1917 9, 1918 3, 1919 125 och 1920 595.

Är det då i längden ekonomiskt för en lantman att ha bil? Det beror naturligtvis på inte bara vad bensinen kostar, utan också på vad hans tid är värd. En godsägare i Skåne försäkrade, att det blev billigare för honom att fara med bil till Malmö (som inte var närmaste staden) än med tåg, men då inräknade han i tågresans utgifter kostnaden för ett långvarigare stadsuppehåll. En läkare i ett Norrlandsdistrikt, vilken skaffat sig bil, ansåg att han på några månader förtjänat in vad den kostat. — Och så är framför allt lastbilen välkommen, för gästgivaren, lanthandlaren m. fl. I Skåne ha lastbilarna t. o. m. blivit farliga konkurrenter till järnvägen: från Hälsingborg levereras med dem varor hela vägen ända upp till Ängelholm och Höganäs, och varorna avlämnas då vid porten. Det är ju under sådana förhållanden inte mer än rätt att någon beskattning för vägunderhållet kommer på bilarna.

E.

"Bil efter bil susade förbi på landsvägen".

"HJÄLP DIG SJÄLV!"

EN FÖRFATTARINNA, JAG KÄNNER, BRUKAR PÅ SPE SÄGA om en sin konkurrent: det står omkring henne en atmosfär av kooperativ förenings. I själva verket betyder det ett smicker. Rätt skött, innebär det kooperativa både sunt förnuft och solidaritet, och den som står i en "samarhjälsorganisation" kan ha den känslan, att han genom att gagna sig själv gagnar andra.

Men mer än en kooperativ förenings har tyvärr startats med mer solidaritet än sunt förnuft, och följaktligen ha till slut både solidariteten och det kooperativa gått i graven. En utmärkt organiserad och synnerligen livaktig kooperativ förenings finns det emellertid i Stockholm: Konsumtionsföreningen

Konsumtionsföreningen Stockholm med omnejd har en personal på 385 personer. Här en skara ur personalen.

gen Stockholm med omnejd. Den började år 1915 med omkring 600 medlemmar och har nu 14,000. F. n. har den 66 butiker i staden, varav 13 öppnades den 1 okt. Nätet av butiker går genom alla stadsdelar utom Östermalm. Och framtidsplanerna gå långt: så t. ex. ligger en egen lantgård någonstades framme i perspektivet.

I hela Sverige arbeta mellan 900 och 1,000 kooperativa förenings, alla sammanslutna i ett kooperativt förbund.

Mottot "hjälp dig själv!" gäller ju också för andra organisationer. Där ha vi ju t. ex. alla bostadsföreningarna. Och så ha vi husmödrarnas sammanslutningar. I främsta rummet Sveriges Husmodersföreningars Riksförbund, som hjälper visserligen icke så mycket genom dåd — det är en vanskelig sak — som fastmer genom råd. Kort sagt: tanken "låt oss hjälpa oss själva!" ligger i tiden, men det är just den genomarbetade organisationen, spännande över vad den mäktar men inte mer, som är förutsättningen för dess förverkligande.

Stockholms Bostadsförenings komplex vid Upplandsgatan. Denna bostadsförening samarbetar med Konsumtionsföreningen Stockholm med omnejd.

Ett praktiskt skötbord från N. K:s avdelning på barnavårdsutställningen.

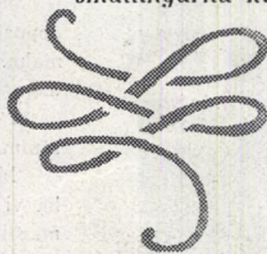
Dockan på bilden vilar i en elektrisk värmebädd från Therma. Denna couveuse räddade nyligen till livet ett flera månader för tidigt fött barn.

Two näpna lekdräkter från Svensk Hemslojds avdelning på Iduns utställning. Overall'en till höger är i sandfärgat bomullstyg med bollar i orange, pojkdiräkten till vänster är skär, monterad med blått.

På Iduns utställning finns en filial av Engelbrekts barnkrubba, där småttingarna kunna leka, medan mammorna gå omkring och bese utställningen.

REDAN DEN NERMANSKA affischen utanför Konstakademien — en sprattlande baby, som väges på ett betsmän, insvept i ett Idunnummer mot lackröd bakgrund — gör ett muntrande intryck, och då man kommit in på Iduns utställning, märker man snart att det instruktiva inte behöver vara tråkigt, utan mycket väl kan vara förenat med det nöjsamma. Låt oss nu göra en rond genom utställningslokalen. Det lilla mottagningsrummet, man först

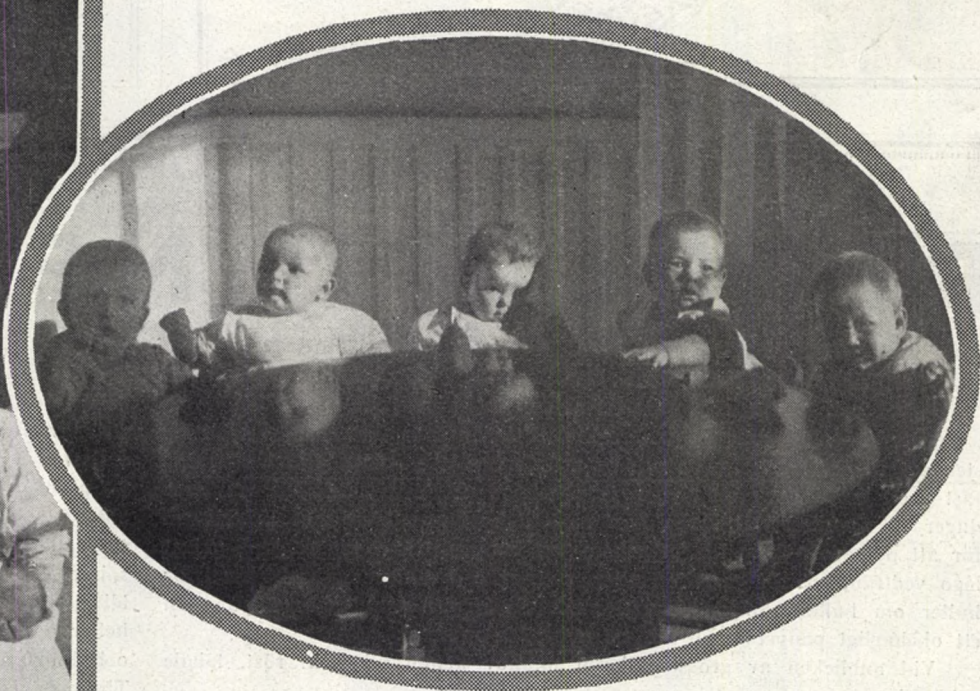
CH BARNAVÅRDSUTSTÄLLNING

Bild från en upplysningskurs i hemmets sjukvård och barnvård anordnad av Röda Korsets Allmänna Hjälpkår.

Vardagsidyll från Barnvård. Denna institution besökes under »veckans» rundtur.

Riddarna av Runda Bordet. En förtjusande scen från Sällskapet Barnvårds mönsteranstalt.

kommer in, försätter strax den besökande i en glad och förväntansfull stämning. Det är ett slags hymn till den sunda, friska, lyckliga barndomen. Fonddekorationen visar en av hälsa strålande byting, viftande och sprattlande i sin lekstol, och flankeras av vackra barnporträtt från Flodin och förtjusande kamerabilder från Goodwin. Allt detta inramat av lingonrisgirlander och granna band. På andra väggar i samma rum tala intressanta statistiska tabeller och drastiska bilder om faror, som hota denna glada barndom, om nyttiga åtgärder, som framsynta föräldrar, böra vidtaga för att trygga barnens framtid. Vi mena Brandskydds instruktiva vägglanscher, Balders tabell om barnförsäkringar o. s. v.

Till höger om mottagningsrummet finna

Ungherrskap på Barnvård, tagna under en viktig förrättning.

Värm badvattnet med gas!

Apparater försäljas av
GASVERKETS UTSTÄLLNING
 54 KUNGSGATAN 54

Rikstel.
 2893.

Sthlmstel.
 6032.

Sparkasse-
 Bok

Har Ni givit Ert barn
 bådadera?

Sparkasseräkning kan öppnas på vilket som helst av SVENSKA HANDELSBANKENS 271 kontor över hela Sverige.

REVOLUTIONEN I KÖKET

ARLA I GÅR PÅ MORGONEN VAKNADE GROSSHANDLAREN AV ETT förfärligt oväsen från köket. Han hoppade ur sängen, fick på sig nattrock och tofflor, skyndade dit och möttes av en syn.

Mitt på golvet och på knä stod det hedervärda hembiträdet med en stekpanna i den ena handen och en spänkniv i den andra. Knivbladet satt fast i ett vedträ och med vissa fruntimmers praktiska blick för vad som duger till hammare, bankade hon med stekpannans kant mot knivryggen för att dymedels driva bladet genom vedklampen. Runt omkring på golvet lågo vedträn, spiselringar, kastruller, pannor och allehanda hushållsartiklar huller om buller. Spisen gapade med alla ringar och luckor öppna och ett obehagligt pappers- och stickos uppfyllda rummet.

Vid anblicken av grosshandlaren upphov hembiträdet sin röst, talade och sade:

— Nu kan det vara nog med det här! Får jag inte tillbaka den elektriska spisen innan kvällen, så flyttar jag tvärt på skivan. Sur ved! Spis som ryker in! Och utan drag! Jag är ingen blåsbälg och ingen stickspänterska heller! Vill grosshandlaren ha sitt morgonkaffe, så koka själv eller be frun göra! Nu kokar jag inte ett dugg mera! Nähä! Jo, om den elektriska spisen kommer tillbaka.

Se saken var den, att sedan en tid tillbaka hade i grosshandlaren's hushåll all matlagning och bakning skett medels en av Therma's elektriska spisar. Grosshandlaren bodde i ett villasamhälle med till för kort tid sedan jämförelsevis billiga strömgifter, men så hade dessa blivit fördubblade, och han trodde då, att strömmen skulle ställa sig för dyr. Därför hade han slopat den elektriska spisen för att återgå till sin gamla, goda vedspis, som han uttryckte sig. Och bortfraktningen av den elektriska spisen hade skett dagen förut.

Grosshandlaren med fru fingo inte något morgonkaffe i går och ingen annan mat heller kokade hembiträdet, som ägde s. k. karaktär. På aftonen installerades åter den elektriska spisen, men samtidigt hemförlovades på obestämd tid hembiträdet. Ty grosshandlaren's fru hade under dagen fått fullständigt klart för sig, att medels den elektriska Therma-spisen blev matlagning en så enkel sak, att hon kunde reda sig utan hjälp.

Så var revolutionen i köket genomförd och liksom i alla revolutioner, så blev dess upphov och ledare om inte avrättad så åtminstone avsatt.

Elektriska Therma-spisar överträffa alla slag av gas- och vedspisar. Icke endast i prydighet, renlighet och snabb kokning utan framför allt i bränslekostnadens billighet, om Stockholms och en del andra städers höga strömgifter uteslutas. Ett enda exempel: vid matlagning i vedspis utnyttjas endast 7 å 8 procent av värmen; vid elektrisk matlagning komma omkring 80 procent till godo. Dessa moderna elektriska värmeapparater äro även lätta att sköta och arbetsbesparande i hög grad. För villastäder och andra samhällen, som icke hava för höga strömpriser, äro de elektriska Therma-spisarna idealiska, och när strömpriset över allt kommer i normal nivå, bli de absolut revolutionerande i de moderna hushållen. De ställa sig ej heller dyra i inköp. 340 kronor kostar en av de vanligaste, men enklare och billigare finnas även. För sex- å sjuhundra kronor erhålles en stor Therma-spis o. s. v. Det finnes även Therma-spisar med elektriska koklådor, varigenom bränslepriset blir ännu lägre.

Det är icke dyrt att koka med elektricitet blott Therma-spisar, Therma-kokplattor och Therma-kokapparater nyttjas. Noggranna undersökningar ha givit till resultat, att t. ex. i en familj om fem personer, där Therma-spis användes jämte ugn, sparkokare, strykjärn och dammsugare, har strömförbrukningen stigit till allenast kr. 1.37 pr dag under vintermånaderna med ett strömpris av 20 öre pr kilowatt-timme. För en tre personers familj uppgick strömkostnaden under en eftersommar med ett kilowattpris av 13 öre till allenast 34 öre pr dag.

Alla nödiga upplysningar om de elektriska Therma-spisarna, vattenvärmarna och alla andra elektriska hushållsapparater erhållas bäst genom besök i Elektriska Aktiebolaget Therma's utställningslokal, Birger Jarlsgratan 22, Stockholm. Eller genom att på ett brevkort eller per telefon Riks 202 04, 239 84 begära de illustrerade, mycket utförliga prospekt, som firman utarbetat. Önskar en spekulant begagna sig av likvid pr avbetalning, så har firman i så fall mycket förmånliga villkor.

Framtiden tillhör de elektriska Therma-spisarna. De äro verkligt nationalekonomiska. De spara vårt lands av B. K. och andra härjade skogar. De minska vår import av kol. De eldas i regel med våra egna kol — de vita kolen. Och de lindra högst väsentligt våra husmödrars ofta tunga arbete och många bekymmer.

(Ur St. Dagbl. "Nyheten i Dag".)

Annons.

Även för barn.

Kraftigare, billigare, lättare tillagat och mer närande än välningar.

Användes på barnhem och barnsjukhus.

Mag- och tarmsjukdomar.

Läkareutlåtande från framstående stockholms-specialister sändes på begäran.

Kraftigt stärkande och lätt absorberbart även i svåraste stadiet av dålig matsmältning. Originalförpackning å kr. 4:25 och 7:75 på apoteken och i större sjukvårdsaffärer samt pr postförskott från

LAKTOPROTIN
STOCKHOLM Wa
Rt 809 13.

vi N. K:s stora utställning som alltigenom går i rosa och vitt. Först stannar man intresserad framför N. K:s skötrum för spädbarn, där Röda Korset håller sina demonstrationer. Alla mödrar och blivande mödrar betrakta med förtjusning de praktiska, förnuftiga och tilltalande detaljerna i detta idealrum för spädbarnsskötsel. Den amerikanska skötbyrån, som är avbildad på en föregående sida och där barnsköterskan eller modern har alla tillbehör, potatismjöl, salva, småplagg o. d. till hands på den uppfällda skivan får nog många anhängare. Och fröken Gerda Widegren, Rödakorssystemen och barnmorskan, som här tar hand om »de nyfödda» och badar och lindar deras papiermachélemmar, har förstås bestämdt en lika vetgirig som road åskådarskara omkring sig. Men så sköter hon också dessa demonstrationer med både skicklighet och humor, och hon har alltid svar till hands på publikens otaliga frågor. I detta skötrum anordnas också alternativt mjölkblandningsdemonstrationerna, som anordnas av dr Hesselgrens Mjölkdroppe.

Mitt emot skötrummet har N. K. utställt alla artiklar, som ha med barnavård att göra. Här finner man främst en rikhaltig samling småkläder i linne och trikå, diverse stickade små plagg, leksaker i massa, barnvagnar, babykorgar och sängar för något äldre barn, pörslinssaker och tapeter för barnkammaren. Så finns här också en disk med litteratur om barnavård på både svenska och utländska språk och den som sköter bokkommersen — den enda försäljning, som förekommer på utställningen — är en dam i sköterskedräkt, på vars vita armbindel stå bokstäverna N. K.

På en utställning dricker man gärna en kopp kaffe eller te, och när vi i denna vällovliga avsikt gå fram mot buffén ge vi till ett utrop av överraskning. Hela rummet är en symfoni i babyfärgerna rosa och vitt. Skära väggar, vita spaljeer med skära rosor, ett bandtak i rosa och vitt, under vilket flygande storkar med små lindebarn i näbben flaxa publiken till mötes! Vi se snart varifrån de komma. I bakgrunden skymta de vitrappade väggarna och skorstenen av en skånsk bondstuga med sitt storkbo, och storkarna ha naturligtvis blivit skrämde av alla kvinnfolken, som koka kaffe på nymodiga elektriska spisar och störta omkring med koppar och bakelser. Storkboet blir säkert under den vecka den kostnadsfria Idunutställningen varar, stockholmskornas förmiddagsställe par preference. Kompaniets utställning och Storkboet har anordnats av firmans egen skicklige dekoratör herr Oscar Lundkvist, och han har löst sin uppgift med en fin smak och humoristisk uppfattning.

Stärkta av förfriskningarna i Storkboet gå vi tillbaka genom mottagningsrummet in i den långsmala utställningssalen, som är ägnad åt olika smärre utställningar och demonstrationer. Hela långväggen är upptagen av textilier — gardiner, lekmattor och barnkläder — och här möta vi bl. a. Birgittaskolans och Handtrycks kända namn bredvid Bikupan, Sancta Birgittaskolan och Svensk Hemslojd. Strax intill ser man en brodös från Huskvarna sy plaggen på en av firmans maskiner, ett stycke därifrån finner man Celers speciella tvättmaskiner för småtvätt, där plaggen kunna göras rena, och Huskvarna utställer handmanglarna, där de bli släta och fina. På Voltas och Thermas elektriska utställningar

Tänk på Blomsterfonden!

Överraskande resultat
nås alltid med
**GAHN'S
TVÅLAR**

Den kända hemkonsulenten **THORA HOLM** säger efter avprovningen av de olika margarinmärkena följande:

— — — av vilka särskilt

SVEA VÄXT

margarin framträtt såsom mest lika natursmöret".

Svält ej

Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Platanen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

Skånska Nationaldräkter

i korrekta häradsmodeller f. damer och barn i lager och på best. Uppgiv mått. Förkläden, livstycken, klutar, kjoltyger m. m. Klutar bindas. Ingriid Anderson, Baltzarsgatan 27, Malmö. Rikstel. 39 42.

Sessan ska' bada.

Liten sessa ska' bada!

Vattnet rinner i silverkar

— kostelig skänk av kära far —
sessan och alla ä' glada.

Karet skiner så underbart,

kranarna lysa av guld så klart,

liten sessa ska' bada!

»Sessan», det ä' vår Lisa,

zinkbaljan silverkaret hon fått

— **Helios Zinkputs** dess glans bestått —
mamma sjunger en visa.

Guldkran som lyser i rummets hörn

ä' mässing putsad med **Röda Björn**,

»sessan», det ä' vår Lisa!

Oumbärlig
i hemmet
är
**Barnängens
HYDROZON-SALVA**

Användes å våra
förförsta sjukhus.

NILS LÖFSTRÖM

JUVELERARE
KUNGSGATAN 19

FADDERGÅVOR

Giv barnen
varje morgon vad de
själva vilja ha: en kopp
**THULE
CACAO**

Husmödrar!

Besök demonstrationerna i Iduns provkök tis-
dagar kl. 11,30—2,30.

finner man förstås bland andra bra ting för barnkammaren och spädbarnsrummet även strykjärnen, som stryka babys tvätt. Firman Kifa har en instruktiv utställning av kirurgiska artiklar, hygieniska attribut till barnkammaren utställas av Oxygenol och Stomatal, näringsmedlen representeras av Nestlés barnmjöl och Marabous kakao o. s. v. Rörstrand utställer en modern tvätt-servis för barnkammare med svarta silhuetter på vit botten, lustiga lekserviser och barnporslin.

Men plötsligt stå vi framför ett kapell med doftande blommor och brinnande vaxljus framför violetta sidenbonader. Det är Libraria och Kyrklig konst, som visar hur ett dop kan anordnas i hemmet. En dopfunt med cicelerad mässingsskål i en sockel av skulpterad ek är medelpunkten. Denna lilla vrå av utställningen med sin stämmningsfulla ro kommer säkert att bli uppskattad, och den som vill vila ut en stund efter alla intryck slår sig nog gärna ned en stund i en fätölj och försjunker i meditation inför dessa vackra kyrkliga ting. För de mödrar som ha små barn med sig och ej vilja trötta deras hjärnor med alla utställningens intryck, har Idun ordnat på följande sätt. De kunna lämna småtingarna i den lilla barnkrubba Engelbrekts Husmodersskolor utställer, där de tas om hand av en ung elev och få leka eller göra Kindergartenarbeten.

Margaretaskolans utmärkta Kindergarten disponerar också ett hörn.

En demonstration av Röda Korset som väcker stort intresse är första behandlingen, då ett barn bränner sig, skär sig o. d. Behandlingen demonstreras — dock oblodigt — på ett livslevande barn för att tydligare kunna åskådliggöras. Dessa demonstrationer skötas av en Rödakorssystemer.

I utställningens sista rum utställas tre stora interiörer nämligen två barnkammare och ett Röda Korsets ödemarkshärbärge, sådant föreningen brukar ordna dem uppe i Norrbottens vildmarker, för sjuka, som behöva ett första förband eller ett nattlogis på den långa vägen till läkare. I sängen, som ödemarkssamariten nyss tänkes ha bäddat ligger sjuklingen, på bordet står den nyss öppnade förbandslådan. En gosse i Röda Korsets kläder med bandage om huvudet står bredvid moderns säng och bredvid honom samariten själv i den nya dräktmodell, som i dagarna fastställts för Röda Korsets utposter i norr. En enkel men talande bild från Röda Korsets vidsträckta, välsignelserika verksamhet.

Bredvid härbärgat har Svenska Möbelfabrikerna sin vita hemtrevliga barnkammare som ser så inbjudande ut, att många barn nog strax ville flytta in i den i stället för vaxdockorna, som nu representera rummets invånare. Den vackra tapeten på väggen är från Käbergs tapetfabriker.

Den andra barnkammaren utställes av Arkitektkontoret (Maja Alvin). Möbeln, som komponerats av firmans arkitekt Nils Ehrling, är målad i ljusgrått med ugglor som dekorativt element. Ugglornas röda ögon lysa från soffans ryggstöd och leksaksskåpets fasad och liva upp de grå ytorna. Väggarna i denna barnkammare äro synnerligen dekorativa, de ha målats av fru Ingrid Günther.

Utställningen i sin helhet har — trots föremålens skiftande art — en enhetlig och harmonisk prägel och detaljerna, äro väl avvägda. Den tekniske arrangören, arkitekt David Blomberg, som senast tillvann sig

Tvenne Reklamkvalitéer DAM-STRUMPOR

Vår populära
SVARTA SILKESSTRUMPA
'ANGLIA'

med förstärkt knä och 535

underfot åt-r inkommen

Slitstark svart
HALVYLLESTRUMPA

'KOBRA'

Synnerligen lämpl. kval. 175

f. hösten Undantagspris.

Landsortsorder mot postförskott

VARUHUSET VOLMER-MEETHS
GÖTEBORG

B. NOMELL

K. Hovleverantör

7 HUMLEGÅRDSGATAN

**Dopklänningar
Babyutstyslar**

m. m.

Allm. Tel. 12497

Olycksfallsförsäkra Edra barn

GOTHIA

STRANDVÄGEN 5 B
STOCKHOLM

Begär prospekt

Annonsera i Idun!

VARJE HEM

bör pröva den svenska
Membraströmbrytaren!

Erhålles hos alla förskt.
elektriska installations-
firmor och hos

A·B·MEMBRA
STOCKHOLM 7

- Steinway & Sons -
Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39
Göteborg Malmö

För den nyfödde.

Min specialaffär för Babyutstyrslar startades 1911, således den äldsta i sitt slag i Sverige. Har sedan dess utgått flera tusental utstyrslar från min firma även till Norge och För-enta staterna (samt också Finland, dock endast före kriget). Ett bevis på, att utstyrslarna varit omtyckta är, att samma mödrar gång på gång återkommit. Jag mottager beställning på såväl den äldre modellen med linda, mantel och blöja, som den nyare med gördel, eng. blöja och bärmantel. Finnes en präktig Reklamkartong med fullständig utstyrsel till Kr. 15:— och Kr. 19:—. Extra sådan å Kr. 25:—. Numera användes endast stor modell. Mönster till alla slags barnkläder å 2:50 styck.

Fru E. CASPERSSON,
Järntorgsgatan 3, ÖREBRO.

GUMMANS Tvättpulver

- de &
ändå de
bästa.

Blusskyddare

hellylle alla färger, 7:— pr. st.
Ylledamstrumpor, engelska, 2:50,
2:75 pr. par.
D:o med handsydd sommar,
vida upptill, 3:50, 4:50, 5:—
Exp. mot postförskott.

Malmö Trikåmagasin
Cecilia Ahlström.
Amiralsgatan 17, - Malmö.

Babyutstyrslar,

Vackra och välsydda av finaste tillbe-
hör Kr. 10.50
Lakan och örngott 8.—
Dopklänning och mössa 6.—
Mönster medföljer.

Dagmar Jacobsons Vitvaru- och Linne-
sömnadsaffär, Borås.

**PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER**
FORORDAS AV LÄKARE
☉ vid allmän svaghet,
nervositet, överansträng-
ning och sömnlöshet. ☉
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

Affärsmän!

Insänd nya preparat och hushållsartiklar till
avprovning i Iduns provkök.

beundran för den välordnade Rödakorsut-
ställningen i Geneve, har än en gång doku-
menterat sig som vår främste expert på
området.

I nästa nummer återkomma vi till en mer
detaljerad beskrivning av vår utställning på
samma gång som vi då lämna referat av de
sex läkarnas föredrag och en skildring av
rundturerna till Barnavård, Allmänna Barn-
bördshuset och Kronprinsessan Lovisas vård-
anstalt för sjuka barn.

(Forts. fr. sid 954.)

av Iduns praktupplaga för första halvåret
1922 och som tredje pris utdelas Iduns kända
och uppskattade kokbok. Därjämte skänker
tidningen ett extrapris bestående av Carl Lars-
sons vackra planschverk, Den svenska kvinnan
genom seklerna i praktband.

Härtill komma en hel del hederspris från
andra håll. Sälunda skänker N. K. som he-
derspris för ett förstklassigt bakverk en prak-
tisk hushållssak, Böhlmarks bidrar med en
samling av sina förträffliga elffasta formar
för bakning och stekning. Disponent Olden-
burg och flera andra privatpersoner ha utlovat
hederspris som vi återkomma till i ett följande
nummer.

Men hur skola dessa ömtåliga kakor em-
balleras? undrar ni. Jo, småkakorna skola
packas i en bleckask — antingen en halvki-
los teburk eller en kexlåda. Kakorna packas in
stående, med smörpapper mellan varje lager,
och något pappersrisp mellan varje kaka. För
undvikande av onödig transport skickas pake-
ten direkt till utställningslokalen och förses
med påskrift Iduns småbrödstävlan, Nordiska
Kompaniets Livsmedelsavdelning, Stockholm.
Varje tävlingsdeltagare har rätt att insända
hur många sorter hon önskar blott de åtföljas
av skrivna recept. De bästa recepten komma
sedan att publiceras i tidningen. Efter utställ-
ningsveckans slut anställes auktion på kakför-
råden och behållningen tillfaller ett välgörande
ändamål.

Och nu friskt till verket med kavel och
nagg!

(Forts fr. sid. 952.)

äggulan och grädden, vändas i riven ost och stöt-
bröd och läggs tätt bredvid varandra på fatet.
Här och var instickas de rensade ansjovisarna, var-
efter fisken rikligt beströs med riven ost och tätt
belägges med små flockar av blandat smör och
margarin. Fatet införs i god ugnsvärme, vilket tar
en tid av omkr. 40 min. Serveras genast; i mot-
satt fall hinner det fräsande flottet torka in i
fisken.

Fruktgrevar. — Denna lättvindiga och smakliga
anrättning består av vetebrödsskivor, vilka riktigt
bestrykas med smör eller växtmargarin, beströs
med socker, läggs på plåt och sedan få bli gul-
bruna i ugn. De läggs på ett större fat, på varje
skiva täckes med fruktkompott och därpå läggs
en sked gräddskum. "Grevarne" serveras medan
de ännu äro varma.

Finsk fårstuvning (för 6 pers.). 1 kg. fårbringa,
2—3 morötter, 1 selleri, 2 tjocka purjolökar, 1 lit.
potatis (drygt), 1 msk. salt, 12 hela vitpepparkorn,
omkr. 1 lit. vatten, 3—4 kvistar persilja. — Köttet
tvättas raskt med en duk doppad i hett vatten och
skäres i stycken så stora som ½ spelkort. Potatisen
skalas och skäres i klyftor, rotsakerna ansas och
skäras i breda strimlor, och purjolökarna i 5 cm.
långa bitar. Köttstyckena läggs tätt på botten av
en kastrull och över läggs alla vegetabilierna. Salt
och kryddor tillsätts och vatten påspådes, varefter
anrättningen mycket sakt får koka utan omröring
under tillslutande lock tills köttet är mörkt, eller om-
kring 1½ tim. Stuvningen upplägges på varm kar-
rott, överströs med hackad persilja och serveras
genast.

Ömtålig hud

Genom sina för huden välgörande ingre-
dienser, äggula och lanolin, är Ovicula-
tvålen en balsam för ömtålig hud.

F Pauli's

OVICULA
(ägg) - tvål

sten

Vår mycket omtyckta "3/4 kg. ask"

Choklad
Konfekt
Marmelad

endast
5 kr.
per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.

PERCY F. LUCK & Co.

Gyllenhammars
UNDERBARA
HAVRE-MUST
Bästa styrkmedel för svaga nerver.
För åldringar, vuxna och barn.

Använd SKODON av
märkena

Ingeborg

och

Engelbrekt

Börja och sluta dan med

La Mascotte

För döva och lomhörda!

"AURIFIX"
ELEKTRISK HÖRAPPARAT

Svenskt patentnämmt fabrikat
Återger tal och musik mjukt och behagligt utan skorrande biljud. Reglerbar ljudförstärkning. Lämnas till avprovning under åtta dagar utan köptvång.
Begär prospekt från fabriken:

STILLE-WERNER, STOCKHOLM Sö.

Allmänna Lif
försäkringsbolaget

Strandvägen 5 A, Stockholm

Till de försäkrade utbetald vinst:

3,000,000:—

Fonder:

29,500,000:—

Försäkringsbestånd:

136,500,000:—

MÖBLER
TRÄARMATUR
MATTOR • MÖBELTYGER

• GARDINER •

A.-B. ARKITEKTKONTORET

(MAJA ALVIN)

KUNGSTRÄDGÅRDSGATAN 12

R. T. 21659

Ingen fruktmat är mer givande

vare sig ensam eller i sammansättningar än
JAMAICA-BANANER.

Recept fås gratis hos

THE BANANA COMPANY A.-B., Norrlandsg. 16, Stockholm

Kvällar på parkett.

BERNHARD SHAW'S KOMEDI "VILLA Hjärtedöd" är lika kuriös som den svenska titeln. Men i själva verket skrattades det i Dramatiska teaterns salong på premiärkvällen så livligt som det antagligen ej gjorts på mången god dag i den lokalen.

"Villa Hjärtedöd" är det moderna Europa, enkannerligen det moderna England in nuce, omedelbart före kriget. Bernhard Shaw har velat säga ifrån att han finner hela samhället bestå av en samling dårar, rodockor och skojare, och han gör det genom ett gnistrande fyrverkeri av kvickheter och ett utslungande av paradoxer som till sist förlamar publikens förmåga att anamma så mycken elak spiritualitet på en gång. Att redogöra för handlingen skulle vara gagnslöst; den är ett enda bizarreri och utmynnar i en tredje akt, som saknar varje tillstymmelse till dramatisk gestaltning, om man ej dit skall räkna zeppelinaren, vilken kastar bomber över det värda sällskapet, där det i sommarnatten i en rätt långrandig konversation gör en sammanfattning av samhällstillståndet.

Dramatiska teatern ger det groteska stycket ett utförande, som sprudlar av liv och fantasi. Hr *Svennbergs* gamle bitvarg till sjökaptan, som lagt upp från seglatsen och nu sysslar med en uppfinning, varmed han skall spränga mänskligheten i luften, är en mönsterprestation. De tre kvinnofigurerna, kaptenens båda döttrar och den romantiksvärmade ungdomen Ellie, som i ett nu blir botad från sina veka drömmier och förvandlas till en nyktert och själviskt tänkande ung dam, ha ypperliga framställningar i fruarna *Kolthoff* och *Zanderholm* samt fröken *Wessel*. De övriga rollerna, varav två äro påfallande otacksamma, bäras erkännansvärt av hrr *Bergvall*, *Browallius*, *Olsson*, *Nilsson* och *Winnerstrand*.

Nu har *George Baklanoff* rest, lämnande efter sig minnet av en konstnär, vilken i sång som spel innehar mästarekapsvärdigheten. Jämte de uppgifter, han utförde som repriser lade han till en ny: *Tonio* i "Pajazzo". Hans sätt att uppfatta *Tonio* som en halvfnoskig narr gjorde ett sällsamt intryck. Den svenske *Tonio* har något hätskt och kärvt över sig, tragiskt avskuggad som han är till och med; *Baklanoffs* *Tonio* visar en kallblodig gycklare, som även i mask och hållning motsvarar den förkrympta själ han bär inom sig.

Framställningen, som tillika var vokalt glänsande, väckte sensation och gav ett förnyat bevis på den ryske sångarens originella gestaltsförmåga.

ARIEL.

Oscarsteatern har tagit upp en tysk operett, *Kärleken vaknar*, som är både graciös och underhållande. Musiken är inte originell men medryckande med wienervalsmotiv och kuplettmelodier. Och spelet gick med en fart och kläm, man sällan brukar bevittna på en premiär. Fru *Hilma Barcklind* både sjunger utmärkt och är vacker att se på som den fromma grevinnan, som omvändes till kärlekens religion, *Niska* är skön och levnadsglad som hjältenmärlaren, *Margit Rosengren* är förtjusande som grevinnans unge svärmiske son och med sitt temperament får hon fram såväl det barnsligt oskuldsfulla hos gossen som det putslystigt odygdiga. *Schröder* gör en rolig typ av en gammal stofil till lärare, *Julia Ewert* spelar med humör en vild yrhätta och fru *Meissner* är förvånansvärt ung i den romerska modellens fagra skepnad. En kuplett som sjunges av fru *Ewert* är osmaklig och bör strykas. Publiken var hjärtlig och hyllade de uppträdande och hr *Hjalmar Meissner* som skötte taktpinnen, med blommor och inropningar i mängd.

R.

Mina levnadsminnen.

(Forts. från sid. 951.)

med stor generositet. Ibland gjorde de fest för alla dessa stackars människor. En gång, många år senare, var min dotter närvarande vid ett sådant tillfälle, då man gjorde allt för att röa dem, medan *Cavazzas* unga söner, som då voro halv vuxna, passade upp och betjänade de blinda med största iver.

Kocken, som var anställd hos *Cavazzas* hade också hjälpt till med att arrangera fyrverkeri, luftbalong och allt som särskilt utgör italienernas äsklingsnöjen. Förtjusningen var också stor och de blinda utbragte ett leve för "Il conte e il cuoco". — En annan episod är av så enastående art, att jag i all hemlighet vill nämna den. Greve *Cavazza* hade en inspektor för *St. Martinojorden*, vilken bedrog honom. Då greven upptäckte förhållandet, måste han avskeda honom, men han kunde omöjligt ge honom ett gott betyg, och därmed var mannens framtidsbana för-

GIFT ER ALDRIG

förrän Ni besökt Bröderna
Ljunggrens Möbelfärd, Adolf
Fredriks Kyrkogata N:o 2.

KEX KEX KEX KEX KEX KEX
Ärade Husmodrar!

Prova
**Svenska Kexfabriks
Aktiebolagets, Märsta,**

Örnen

utmärkta kex, biscuits, kaffebrödsblandningar från 5 till 10 kr. per kg., Wafers (Rån) från 6.50 pr kg. Märstaskorpor, etc.

Bästa ersättning för småbröd.

Finnes hos varje välorterad handlande i landet.

KEX KEX KEX KEX KEX KEX

Doppvärmare

för 110, 127 och 220 volt, med 1½ m. snöre.

N:o	Watt	Kr.
1066	200	10:—
1043	300	12:—
1044	450	14:—
1067	600	16:—
1045	1000	22:—

sändas frakt- o. emballagefritt. Ett års garanti.

Jägers Elektriska Aktiebolag

Eskilstuna.

—Alltid lika fraiche och ungdomlig
—Ja, crème amoureuse o Idols övriga
skönhetsmedel ha en förunderlig
verkan.

Även direkt från fabriken.

En alltid välkommen

JULPRESENT

är en flaska

ESTERIA-PARFYM

Framställes i sex olika blomdofter, nämligen Viol, Liljeconvalje, Syren, Rose, Reseda, Hyasint. Finnes artikeln ej å Eder plats, rekvirera direkt från oss, med angivande av vilka dofter som önskas. Pris Kr. 2:— pr st., 3 fl. portofritt. Obs. det enastående billiga priset.

Knut Lundqvists Tekniska Fabrik
Växjö

ASTRA-MALTOS

anses av framstående auktoriteter som det bästa kraftmedlet, då det gäller att tillföra organismen lättsmälta kolhydrat. Rekommenderas därför av läkarna för späda barn och digvande mödrar samt klenna personer i alla åldrar. Pris 1/2 burk 3.25, 1/2 burk 2.—

Fås å apotek, sjukvårdsaffärer m. m. Bruksanvisning medföljer.

**A.B. FÖRENADE
PIANO- & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG.**

Flyglar, Pianon, Orglar fr. landets
förmämsta fabriker. Försäljnings-
magasin: Stockholm: Drottningg. 23,
Göteborg: Arkaden, Malmö: Öster-
gatan 28, Norrköping: Drottningg.
16, Gävle: N:a Kungsgat. 25.

VÅR AVDELNING FÖR
FULLSTÄNDIG
BARNEKIPERING

Rekommenderas

Största urval
HATTAR, MÖSSOR
TRIKÅ-KOSTYMER
TRIKÅ-UNDER-
KLÄDER, LINNEN
SKJORTOR
STRUMPOR
samt
BABYUTSTYRLAR

PAUL U. BERGSTRÖMS A.-B.
DROTTNINGGATAN 74 78
STOCKHOLM

Främja Svenskt Arbet!

HELIOS
ELEKTRISKA
VARMEAPPARATER

God effekt.
Liten strömåtgång.

Försäljas av alla elektriska firmor
samt i vår
UTSTÄLLNING
Regeringsg. 41 - Stockholm
Rikstel. 54 90

KOCKUMS

Emaljerade
Grytor

äro
starkast och vackrast.

Försäljnings-
magasin: Stockholm: Drottningg. 23,
Göteborg: Arkaden, Malmö: Öster-
gatan 28, Norrköping: Drottningg.
16, Gävle: N:a Kungsgat. 25.

KOCKUMS JERNVERK, KALLINGE

störd. Då familjen sålunda befann sig i mycket svåra omständigheter, hade greve Cavazza inte hjärta att lämna den vind för våg. Han understödde familjen och har fortsatt därmed, jag vet inte hur många år.

En annan gång hade jag tillfälle att se det mänskliga förhållande, vari de olika klasserna stå till varandra i Italien. Det var en gång, jag var i Siena, och tillfälligtvis träffade på greven och grevinnan Cavazza uppe i tavelgalleriet.

De hade rest i automobil och ämnade sig upp till San Geminiano. Då de bjödo mig att följa med kunde jag inte motstå det, fastän jag aldrig förr hade åkt i automobil, och hade en viss skräck därför. Det är heller inte ofta man får se den märkliga gamla staden, som tronar högt över alla järnvägar på sin kala bergspets, med sina många raka torn resande sig som en krona emot himlen.

Vi stego av vid ett ganska primitivt hotell, som dock var stadens bästa, för att äta middag. Uppassaren, som kom in för att betjäna oss, visade sig vara en ung man, som förut varit i Cavazzas tjänst, och det gjorde på mig ett både rörande och glädjande intryck att se, hur de ömsesidigt hälsade på varandra. Det skedde med en värme, nästan entusiasm, som om det hade varit föräldrar, som plötsligt återfått en son, vilken å sin sida var lycklig över att möta sina föräldrar.

Om denna humanitet skulle sträcka sig till att till exempel upptaga en underordnad i sin familj, törs jag, som jag förut nämnt, inte yttra mig om. Jag tvivlar starkt. Men att det i det dagliga livet är välgörande att se människor av olika klasser i ett så värdigt och naturligt förhållande till varandra, är säkert. Till stor del beror det nog på den medfödda taktkänsla, som utmärker söderns folk.

*

När man kommer över den långa bro, på vilken tåget glider ut till Venedig, är det verkligen, som komme man till ett helt annat land. Alla känna Venedig genom oändligt många beskrivningar och tavlor, men blott den, som varit där, vet vilken underbar tjusning det besitter, som lika litet låter sig beskriva, som doften av en blomma. Där det ligger simmande på havet, glittrande av färger och spegelbilder, har det tillägnat sig mycket av orienten med vilken det stått i så nära beröring. Näst efter Capri vet jag ingenstans där man kan leva så länge sysslolös, utan att sakna arbete. Hela dagen har man så oändligt mycket, som tager ens uppmärksamhet i anspråk, fångslar och intresserar en och sätter ens fantasi i ständig rörelse. Belysningen över Adriaterhavet växlar oupphörligt liksom mosaikfasaden på San Marco, som om dagen gnistrar som diamanter och i månnskenet lyser som fosfor. Folkivet börjar längs gator och gränder, nere vid hamnen, där båtarna komma dignande av frukt. Gondolerna korsa varandra som svalor i luften, och om kvällarna, när musiken spelar på San Marcoplatsen, äro alla kolonnaderna och hela torget proppfullt av människor från de elegantaste damer till de enklaste kvinnor av folket, snobbar och officerare, sjöfolk och bärare, alla lika intresserade av musiken, och alla lika väl sedda. Man brukade — då jag var där 1889 — promenera i en ständig rundgång genom alla kolonnaderna, fyra personer i rad. En kväll såg jag en sjöman med uppkavlade skjortärmar och en stor solfjäder i handen, som mycket majestätiskt gick och fläktade sig bredvid två fina damer. Ingen fäste sig vid honom eller hans uppträdande. Vad som mest av allt karaktäriserar Venedig, är tystnaden. Då det icke finns hästar eller vagnar, är det som om hela befolkningen hade fått intryck av denna tystnad. Man rör sig överallt sakta och gra-ciöst, kommer liksom glidande fram. Sällan

**DUVETINE
SILKE**

I SVART OCH FÄRGER

J. F. HOLTZ

H. M. DROTTNINGENS HOF-
LEVERANTÖR

STOCKHOLM

**Försäkra Edert liv i
LIF- OCH SJUKFÖRSÄKRINGSBOLAGET VASA**
(ÖMSESIDIGT).

Norra Bantorget 20 - Stockholm

VASAS försäkringstagare äro samtidigt liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkrade.

VASAS försäkringsprinciper äro praktiska o. moderna.

VASA har agenter landet runt.

VASA antager nya agenter, där sådana ej förut finnas.

RIKS TEL. 47 00, 47 04, 47 42.

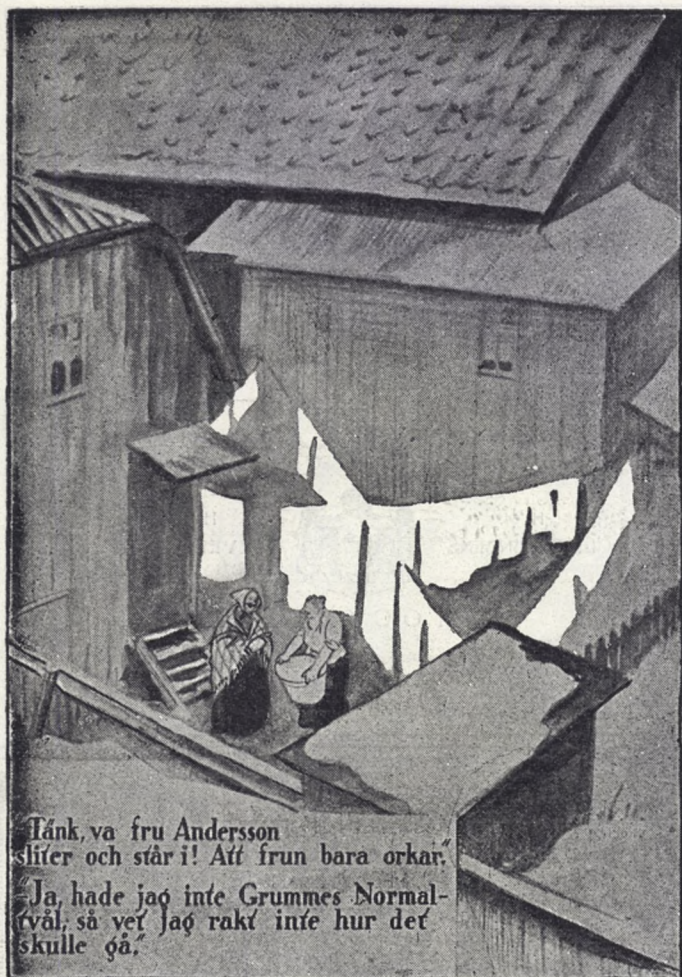
ZENITHS

Gräddmargarin "Extramärket Zenith"
för matlagning och bak, och
Växtmargarin "Extra Växt"
för bordet,
äro marknadens förmämsta fabrikat.

**Ekströms
Jästmjöl**

ÖREBRO KEM.
TEKN. FABRIK

Tänk, va fru Andersson
slifer och står i! Att frun bara orkar.

Ja, hade jag inte Grummes Normal-
tvål, så vet jag rakt inte hur det
skulle gå.

Ni tröttnar på stuvade

makaroner — som är den oftast förekommande anrättningen av makaroner — men Ni tröttnar aldrig om Ni till omväxling får makaroner, tillagade efter något av de otaliga andra recept, som finnas och som dessutom lämna tillfälle till användning av kött- och fiskrester. Pröva Makaronipudding med skinka, med kött, med fisk, med höns eller med njurstuvning.

Svenska makaroner för svenska magar.

ER BABY VÄNTAR

ATT FÅ HELA SIN UTSTYRSEL

FRÅN

BIRGITTA-SKOLANS TEXTILAVDELNING - LILLA VATTUGAT. 30.

Beställningar utföres å mattor, gardiner, möbiltyger för speciella rumsinteriorer. Tvättbara mattor för barnkammare.

GLANTZBERG & C:o.

hör man människor tala högt med undantag av gondoliererna, som kunna utbyta ganska häftiga ord, ledsagade av hotande gester, tvärs över kanalerna. Men annars styra också dessa gondolerna under största tystnad, när de fågellätta skära fram genom vattnet, med sina hemlighetsfullt nedslagna svarta lock, varunder allt upptänkligt kan döljas av kärlek eller hat. Om somrarna visa de öppna gondolerna eleganta damer, som till hälften ligga utsträckta under soltältet och som lika litet som vi själva tänka på att företaga sig annat än att se på solstänket över böljorna.

Det dröjer inte många timmar, förrän man är gripen av förtrollningen och sjunker ner i Venedigs drömvärld.

Vi bodde i ett bra hotell vid Canal grande mitt emot Santa Maria della Salute, så att vi ständigt hade mitt för ögonen Skånbergs tavla, där han så sannt har uppfångat det underbara ljuset och glittret över vattnet och marmorkupolens vithet emot den lätta blå luften. På kvällarna stannade ofta gondoler med musikanter utanför våra fönster, och ibland kunde man få höra utmärkta röster. Medan kören till största delen utgjordes av vad vi skulle kalla hamnbusar, kunde solstämman föredragas av en sopran eller en tenor med en röst, som i skönhet och skolad färdighet skulle passa för vilken opera som helst.

Man åt på hotellet vid gemensamt bord, och bredvid min dotter satt en liten italiensk militär, som talade utmärkt engelska. Det dröjde inte länge, förrän vi voro bekanta och under vårt uppehåll i Venedig tillbringade vi många glada stunder tillsammans. Han var vice amiral och neapolitanare, men för tillfället anställd vid arsenalen i Venedig. Till sin disposition hade han en mycket elegant gondol med två ståtliga roddare, i vilken vi med honom gjorde flera härliga utfärder bland andra till arsenalen. Vad som där frapperade en, var att alla rustningar från de förgångna århundradena voro så märkvärdigt små, att knapast en av våra nutidsgossar på tolv år skulle få plats i dem. Har den mänskliga rasen verkligen tilltagit så betydligt i kroppstorlek? Inte har den just utvecklats sig anmärkningsvärt i dygd eller förstånd. — Då vi hade varit ett par dar samman med amiralen, sade han en dag: "Eftersom vi nu ha blivit så goda vänner, tycker jag, att vi också skulle tala om för varandra vad vi heta", och under mycken munterhet försiggick presentationen. Hans namn var Cesare Romano — man kunde ju inte begära mera — och hans huvud hade också ett klassiskt tycke, fastän han var mycket liten, men välproportionerad till växten. Det är nu så länge sedan jag såg honom och jag vet intet om honom, men grunden varför jag aldrig kan glömma honom är den, att jag tror han var den roligaste människa jag någonsin har träffat. Alltid var han i eld och låga, och antingen han skildrade något med entusiasm eller utbröt i harm över något som var honom emot, gjorde han det med en så sprakande vältalighet och med så originella uttryck, att man rent av exploderade av skratt. Då han var alldeles motsatsen till de stilla, behärskade venetianerna, väckte han en viss förvånad uppmärksamhet där man satt och drack kaffe eller åt glace vid en av piazzans kaféer. Men hans uniform övertygade ju de undrande åskådarna av hans larmande uppträdande, att han var en gentleman. Jag skulle önska, att jag kunde återgiva något av hans uttalanden, men jag är rädd att utan att ledsagas av hans ansiktsuttryck och dramatiska rörelser skulle de inte alls göra samma verkan. Med stor hänförelse talade han sålunda om sin avlidna mor. Hon var en särdeles utmärkt och kraftig kvinna. Men hon kunde ju bli mycket häftig. Så till exempel kunde hon inte tåla, när hennes man, som var general, berättade om sina fälttåg. Då

WITT'S ORD

OM LILLE OLLES RESA

6. HUMMER.

Vi är i Rom. Och Pappa kom hem med två humrar och sa det är så dyrt ute dom äter vi på rummet.

Jag tenkte det der var mycket dumt för resan för fem kostar vel mycket och inte kan två humrar göra något och jag lukta aferer.

Så jag gned in humrarna med Viking och putsade dem med glansborsten men de stora gick på Kaprifolium och glömde hummern.

Jag väcktes af att pappa skrek jag får slag jag blir tokig och mamma sa vad är det. Men det var bara humrarna och jag ville rädda pappas förstånd och sa det är nog flickan som tagit fel på dem och skorna. Är det nu din Viking igen sa pappa. Ja. Det var bra, då kan vi äta dem utan risk för Viking är gjord af de renaste rågämmen.

Dålig, felaktigt sammansatt skokräm är sämre än ingen, ty den förstör lädret. Begär därför uttryckligen Viking och tag ingen annan.

SINGER
DEN MODERNA SYMASKINEN

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet toges av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**
Originalflaskor om 500 gram.
Finnes å alla apotek.

Jacobson & Co.

STOCKHOLM
OMSLAGSPAPPER
BINDGARN
engros

Riks Tel. Allm. Tel.
12 98, 203 98. 21 10, 11 26.

BLOMSTERLÖKAR

för drivning och frilandblomning, Träd, Buskar, Jordgubbsplanter, Vinterhårdiga blomsterväxter böra planteras nu.
Katalog på begäran.

Aktiebolaget Nordiska Fröhandeln
45 MÄSTERSAMUELSGATAN, Stockholm C.
Rikst. 31725 - Stockholmst. 142 20

TRIETT

är namnet
å nutidens bästa Köksbord. Kan användas som Köks-, Bak- och Strykbord. Således tre bord i ett. Sju olika bakredskap medfölja och förvaras dammfritt inuti bordet, som kan omändras på en halv minut. Försäljes av A. O. Warolén, Falköping-R.

Prisbill. Hygien. Outslit.
Priskurant gratis o. franko.
Obs. ! Stor prisnedläggning.

A-B. RESÄR, KARLSTAD

EN KOPP HULTMANS RENA CACAO

är det bästa på hela dan!

viftade hon med händerna och ropade förvild: "Ma, taci! taci!" Värst var det de dagar då det var tvätt i huset. Då störtade hon med utslaget hår genom hela våningen, medan hennes man och hennes söner flydde ut i staden, utan att våga nalkas.

En gång hade hon varit mycket sjuk, och under tiden tillät hon inte, att det gjordes eld för att laga mat. Hennes dotter, som skötte henne, hade i sitt förvar en ask med stora fikon med en mandel instucken i mitten. Då nu hennes sjukdom fortfor, gav dottern sina bröder av dessa fikon. De smakade dem bra, och bäst det var hade de ätit upp hela asken. "Men så kom en dag då mamma kände sig bättre", berättade amiralen. "Och så sade hon med matt röst till min syster: 'Ge mig ett av de fikon med mandel'. Då måste ju min syster tala om, att de inte funnos längre. Men då fingo vi se att mamma gudskelov var på bättring, för hon blev rasande kan ni förstå!" Systemen hade gift sig och på sitt visitkort hade hon låtit trycka först sitt förnamn och sin mans namn, och därunder "nata Romano". Detta uppväckte i högsta grad moderns ogillande. Att sätta sin fars namn efter sin mans. Hur kunde man begå en sådan indiskretion? Amiralen hade då förklarat, att så var bruket, så gjorde alla gifta fruar nu för tiden. Men som enda svar på hans invändning gav hans mor honom en ljungande örfil, fastän det var mitt i ett sällskap av många personer.

"Och ni? Vad gjorde ni?" frågade jag honom. "Jag", svarade han allvarligt. "Jag kysste henne på hand. Det var ju min mor." "Er mor tycks ha varit 'una natura viva', tillät jag mig att bemärka."

"Viva?" upprepade han, och därefter med tordönsröst: "Era un volcano!!"

"Men ni höll dock av er mor?" frågade jag.

"Om jag höll av min mor?" viskade han med händerna tryckta emot sitt hjärta. "L'adorava!" Härmed såg han upp emot himmelen, som om han skulle sett en överjordisk syn. Man kan tycka det vara besynnerligt, att en sonlig kärlek kan överskylla alla fel den iakt-tager hos sina föräldrar, men hos söderns folk är det inte blott ganska vanligt, men så gott som regel i synnerhet vad kärlek till modern beträffar. Hos oss göra vi oss inte alls begrepp om, i vilket förhållande vuxna söner och döttrar stå till sin mor i de latinska länderna. Till slut är det dock hon, som bestämmer allt och handlar en son emot sin mors vilja, då förlåter han sig det egentligen aldrig. Nyligen hörde jag en italienare yttra om sin mor, som han själv sade var en mycket enkel och obildad kvinna, att det aldrig skulle falla honom in att kritisera något hon sade eller gjorde. Från det han var barn, ansåg han det som den stoltaste utmärkelse, om han någon gång fick lov att gå ut och promenera med sin mor.

I Stockholm har jag flera gånger sport, att en italiensk positivspelare sparade och knogade för att kunna skicka en slant till sina gamla föräldrar, så det tycks vara en känsla, som genomgår alla klasser. Men inte blott kärleken till föräldrar, utan känslan för familjens samhörighet är starkare i södern än hos oss. Egentligen ger man sig inte tid att umgås med många människor, som inte höra till ens familj, varför det kommer en större portion kärlek på var och en, än om man som hos oss fördelar sitt intresse på en mängd främmande människor.

I Bologna hörde jag, liksom senare i Siena, om en mäktig adelsfamilj, av vilken fyra generationer bodde i samma palats. Det äldsta äkta paret stod för hushållet, och alla samlade sig till de gemensamma måltiderna. Detta feodala sätt att föra hus befanns inte blott vara det mest ekonomiska, men också det rik-tigaste, och att det inte blott var en konventionell vana, utan att ett innerligt och varmt familjeliv kunde uveckla sig under sådana

Aktiebolaget Stora Essingens Ängtvätt

Första klass Tvätt- & Strykinrättning
H. M. Konungens Hovleverantör TELEFONER:
Leverantör till: Riks Stockholm n:r 16 42
H. K. H. Hertigen av Nerike Riks Stora Essingen n:r 12
H. K. H. Hertigen av Södermanl. St.-Tel. Stora Essingen n:r 12

Hushållstvätt - Herrtvätt - Gardintvätt

utföres förstklassigt o. under ansvar att endast Lima tvättmedel användas.

En prydnad för varje hem!

TACK vare den synnerligen noggranna bearbetningen och justeringen av alla rörliga delar äro Husqvarna Symaskiner de mest lätt- och tystgående, som finnas. En var, som ej är intagen av fördom mot svenskt fabrikat, måste också efter undersökning medgiva, att en Husqvarnamaskin, jämförd med motsvarande typ av utländskt fabrikat, är jämgod med eller överlägsen den senare. För hembruk, för skräddare och sömmerskor finnes intet fabrikat som fyller alla anspråk i så hög grad som

Husqvarna Symaskiner

Husqvarna Symaskiner äro de enda, som tillverkas inom landet. Återförsälj. på alla större platser. Förmånliga avbetalningsvillkor.

Rydbergs Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

KÅBERGS KONSTNÄRS TAPETER

13 BRUNKEBERGSTORG 13
R. T. 431

KÅBERGS NYA TAPET-FABRIKS AKTIEBOLAG

Engros & Detailj
Billiga Pälsverk

SKINN- & ULL-IMPORTEN
Regeringsg. 16, 1 tr.
Riks-Tel. 29 53
Allm. T. Br. 47 94

Nationaldräkter

materiel, detaljer, strump. på best., frågor besv. mot dubbel porto. Svenska Nationaldräkter, Idung. 5, n. b., Sthlm. OBS.! Beställ i tid till jul!

LIVFÖRSÄKRINGSBOLAGET
BALDER

Ömsesidigt - STOCKHOLM - Grundat 1887

Grundfast soliditet.
Låga premier. God vinst.

För en del äldre försäkringar har sammanlagda vinsten uppgått till 50 å 60 procent av samtliga erlagda premier.

Det var under år 1792,
— husen i gamla Köln hade då ännu fortlöpande nummer — som i huset med nummer »4711» i Glockengasse för första gången denna underbara, oförläppliga Eau de Cologne framställdes, som lyckades ernå så stor berömmelse över hela världen. Ännu i dag, efter så lång tid, framställes i samma hus, på samma sätt och med samma framgång den världsberömda, ensam i sitt slag framstående äkta »4711».

»4711» har trotsat tidernas förändring och står i dag främst bland alla.

No. 4711 Eau de Cologne

No. 4711 Eau de Cologne I bad- eller tvättvatten
BADSALT = välgörande för huden

No. 4711 Eau de Cologne Mild, uppfriskande som
TVAL = **No. 4711** Eau de Cologne

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnads- och äktenskapskillnads mål. Boutredningar och arvskiten. TESTAMENTEN

Advokatfirman

Andén & Staël von Holstein

Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein
Lilla Vattugatan 14.

Riks 7576, 24488.

Allm. 18336

AMATÖRKAMEROR

Fredsutförande. Olika världsfabrikat

MATERIAL OCH TILLBEHÖR för fack- & amatörfotografer.

AKTIEBOLAGET ARTO, Malmö.

SÖDRA FÖSTADSGATAN 2.

Rikst. 5276 och 5622.

Illustrerad katalog kostnadsfritt.

Vårda barnens hud

med Oxygenolfabrikens

Amarant-Cold-Cream

Den innehåller ren, fullständigt neutral salvbasis. Innehåller delvis samma fettämnen, som förekomma i en normal hud.

förhållanden, fick jag erfara i Siena. I Palazzo Ptolomei i Siena var då den gamla grevinnan nära 90 år. Hon hade varit en stor sängerska, och hennes man förälskade sig i henne, då hon var trettio och han blott tjugo år. Först ville hon inte alls höra talas om att mottaga hans äktenskapsanbud, men slutligen gifte hon sig med honom och blev honom en utmärkt hustru på alla sätt. Genom sitt förstånd och sin omsorg fick hon ordning i hans tilltrasslade penningaffärer, och genom sin begåvning och älskvärdhet vann hon hela den förnäma familjens sympati. Nu hade hon sett den tredje generationen efter sig blomma upp. Alla de olika familjerna hade var sin våning men samlades vid måltiderna hos den gamla greven och grevinnan. En dam, som var vän i familjen, sade mig, att man inte kunde föreställa sig ett mera innerligt förhållande än mellan alla dessa människor, som delade samma hem, och då den gamla grevinnan dog, just då jag var i Siena, stängdes palatset för alla obehöriga. Bakom de nedfällda persiennerna satt familjen försänkt i sorg, och vid hennes begravning buro hennes trojänare kistan till kyrkan, där de olika stadsdelarna i Siena voro representerade av män i renässansdräkter vilka buro standar och facklor. Förresten sörjde hela staden vid hennes bortgång, och tidningarna voro fulla av minnestal och beröm över henne.

(Forts.)

Mr Wadia.

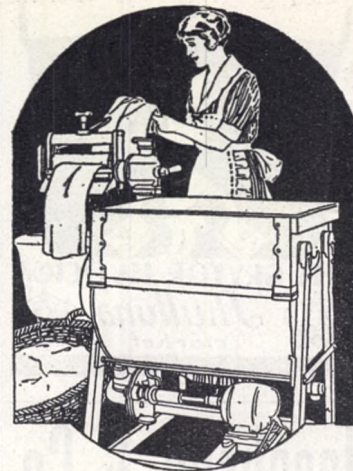
EN INTRESSANT REPRESENTANT FÖR det moderna Indien, Mr Bahman Pestonji Wadia, som f. n. är på en skandinavisk föredragsturné. Mr Wadia, som tillhör en högst ansedd parsersläkt i Bombay, är upphovsmannen till fackföreningsrörelsen i Indien och var en av dem, som först började arbeta för home rule. Han kallades år 1919 till London för att redogöra för den indiska arbetarfrågan inför parlamentskommittén. Han har på de senaste åren även haft en mängd andra officiella uppdrag, och han deltog som rådgivare åt regeringens delegerade i den internationella fackföreningskongressen i Washington. Där blev han kallad den märkligaste mannen på hela kongressen, "mannen som satte Washington i eld och lågor".

Wadia avreser till New York sedan han som indiska regeringens ombud deltagit i Nationernas Förbunds kongress för arbetarfrågor i okt.—november. I Stockholm kommer han att den 13—16 okt. hålla föredrag över "Den Indiska Arbetarrörelsen", "Det gamla Indiens kultur" samt "Indisk filosofi och modernt tankeliv". Mr Wadia är nämligen inte blott socialist och politiker, utan även mystiker och en framstående tolkare av sitt lands heliga skrifter. Han är vidare vad man i hans hemland kallar en "Sannyasi", en man som avstått från alla kasträttigheter för att helt ägna sig åt altruistiskt arbete.

Semesterfröjd och semesterdårskap.

VÄRDERADE LÄSARINNOR, NI HA, AN-tar jag, glada och belåtna återvänt från en lyckad semester. Det är naturligtvis bara jag, som är omgiven av väninnor, som med skäl klaga över hur illa de använt sin fria tid.

En berömd sociolog har som ett av den moderna affärsmässigt betonade människans tre karaktäristiska fastställt: hon tycker om att åka fort, i sin

Husmoderns bästa hjälp

är elektriska tvättmaskinen

"PERFEKT"

Sparar arbete, tid o. pengar! Bästa och billigaste tvättmaskin som verkligen tvättar väl. — Begär prospekt.

A.-B. CELER

Regeringsgatan 30 - Stockholm
Riks & Allm. 5335.

Halvsulning kostar blott 1/3 med Dri-Ped, ty

DRI-PED Lädret besitter tredubbel slitstyrka. Lädret är berett av 1:ma oxhud. Lädret är oemottagligt för vatten. Lädret erhålles endast hos

A.-B. SLITSTARK

Halvsulningsfabrik, Pipersgatan 8, Stockholm.

Ring Riks 31627

Skodon hämtas o. hemsändas.

Obs! FÖRSTADSBOR. Obs!

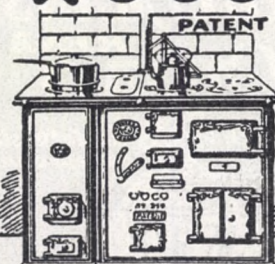
Reparationer mottagas genom följande inlämningsställen:

Lennells Express, Engelbrektsgatan 3, E. Walléns Cigarraffär, Stadsgården 22, Paketinlämningen, E. Sjöberg, Mästersamuelsgat. 68, Sv. Pressbyråns kiosk vid Ropsten, Sv. Pressbyråns kiosk vid Hornstull, Konsumenternas Ekiperingsaffär, Grevgatan 9.

VÄRMELEDNINGSSPISEN

WOCO

UPPLEM ERFARENA FÖR UPPVÄRMNING AV STÖRRE LÄGENHETER

KOKSPIS MED VÄRMELEDNINGSPANNAN FÖR UPPVÄRMNING AV MINDRE LÄGENHETER

WERNER & CÖBORÅS

Uppvärmning av 2, 4 & 6 rum och kök gratis, vid skidning för kokning och bakning, om man insatt värmeledningsspisen WOCO. Begär katalog och offert!

Goda, lärorika o. roliga böc- ker för barn:

PÅ VANDRING TILL MORFAR.

Berättelse för barn av *A. L.-m. Tredje uppl. Häft. 1,75, kart. 2,50.*

FEM SMA FAGEL- UNGAR.

Berättelse för smått folk av *Agnes Gibberne. Andra uppl. Häft. 75 öre, kart. 1,25.*

GLÄDJELOMSTER.

Berättelser för de små av *Mathilda Roos. Häft. 1,50, kart. 2,25.*

I VÅRBRYTNINGEN.

Teckningar ur barnens värld av *Mathilda Roos. Illustrerad av Jenny Nyström-Stoopendaal. Fjärde uppl. Häft. 1,25, kart. 2 kr., kloth. 2,75.*

BLAND SIPPOR OCH BLAD.

Berättelser för barn av *Anna Rosén. Illustrerad av Jenny Nyström-Stoopendaal. Andra uppl. Häft. 2,50, kart. 3,50.*

SMAFOLK.

Några iakttagelser inom barnpsykologiens område. En bok för föräldrar, barnvänner och barn. Av *Anna von Rothkirck. Häft. 40 öre kart. 1 kr.*

PA BJÖRKVIK.

Skildring ur barnvärlden av *Anna Jennings. Häft. 2,25, kart. 2,75, kloth. 3,75.*

DE SMÅ FÅNGARNA

och andra berättelser av *D. Alcock. Häft. 1,25, kart. 1,75, kloth. 2,25.*

HINDUBARN.

En bok om barn för barn. Av *J. Blauenfeldt. Häft. 50 öre, kart. 1 kr.*

BIBELNS BARN.

För våra barn skildrade av *C. E. van Koetsveld. Häft. 1,50, kart. 2 kr., kloth. 2,50.*

EVANG. FOSTERLANDS-STIFTEL- SENS FÖRLAGS-EXPEDITION

STOCKHOLM 3.

bil. Det är själva farten, som tjsar henne. — Ett av den semesterresande människotypens karaktäristika är detta: hon anser sig tvungen att åka på tåg, i dagar och nätter, för att komma någonstans — vart? Det vet hon inte riktigt förrän efteråt, och då svarar hon: Till ett ställe, där man har tråkigt.

Men det händer en så mycket på resor, säger ni. Ja visst. En vän till mig, en konstnärinna, kom nyligen hem från Södern. Hon hade varit i Alger. Där hade hon fått näsan förfrusen. Hon telefonerade till mig på morgonen då hon kommit hem (hade varit borta ett år): Kan du tänka dig, sade hon, mellan Malmö och Hässleholm blev jag bestulen på min väska. — Då kände jag igen henne. Det finns folk, som drivs omkring av sin oro till att åtminstone söka sig små olyckor. Och man finner inte alltid nog med olyckor på Strandvägen.

Ni känna ju också till de där, som fara upp i fjällen? (Jag menar nu inte er, ärade läsarinna, som är en duktig fjällvandrerska o. s. v. o. s. v. — jag menar över huvud taget i intet sammanhang er.) En dag läsa vi här nere i tidningen ett telegram från den berömda turiststationen Abrakadabra: Härligt solskensväder, överfullt med folk, förtjusta turister, o. s. v. I regel är det då i verkligheten så, att sju stackars vinddrivna sitta där uppe kring fryspunkten och en sur brasa. — Min kära vän fru X. frös hela juli i en säterstuga i Norge. Men hon talade med en viss vemodig glädje om sin grannes blå sidenklänning. När hon genom springorna i väggen såg grannen ta den på sig, förstod hon att det var meningen man skulle vara fint klädd. Och det är ju väl, när man finner någon mening med ett semesteruppehåll i en säterstuga.

Men det finns folk, som ha verklig glädje av resor, och välsignelse över dem. Min värderade vän fru Y. reser alltid ofantliga sträckor. Men hon är nöjd med resultatet. I Falsterbo träffade hon doktorinnan A., berättar hon förtjust. Jag vet, att hon i Stockholm inte skulle gitta offra en minut på doktorinnan A. Men detta var alltså i Falsterbo — — —

Men varför skall jag längre tala om mina besynerliga väninnor? Alla andra ha naturligtvis gjort som en författare i Idun rådde till någon gång i sommarens början: de ha gjort små kombinerade fotvandringar och järnvägsresor på landsbygden, ensamma eller några i sällskap, eller de ha sökt ut åt sig en fridsam plats. De ha inte fallit offer för en ressjuka, som de icke hade medfödd. Jag själv — men nej, jag gitter inte berätta hur många dagar och nätter jag den här semestern reste i min dårskap. Nästa sommar tar jag en spårvagn från Normalmstorg och reser — nej, jag säger icke till vilken hållplats, men där är en härlig, fridsam ort. — Varför resa så långt, när man ofta kan ha det som skönast på nära håll?

E.

Ni behöver varken vara rädd för blåst eller kyla, Ni undviker sprickor och ojämnheter, om Ni använder

CRÈME SIMON

Dess sammansättning bevarar huden fräsch, fin och glänsande.

PUDER OCH TVÅL

J. SIMON & Co, Paris

DET EKONOMISKA HUSHÅLLET

MUSTADS VÄXT-MARGARIN SPECIALITE: "BÄSTA VÄXT"

MUSTADS GRÄDD-MARGARIN SPECIALITE: "SOLO-GRÄDD"

VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN

Av SANGALLA the

rekommendera vi våra kända märken

"PEKOE SOUCHONG"
"IMPERIAL"
"ORDINARY"

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

TRADE MARK

NESTLÉ'S BARNMJÖL

Absolut rent schweizisk högfjällsmjöl är huvudbeständsdelen i det välkända Nestlés Barnmjöl. För dess tillredning behöves endast kokt vatten, vilket är detta näringsmedels stora fördel.

Tillskriv

"HEMMETS KULTUR"

Hälsingborg P. R.

om ni önskar erhålla en konstnärlig och på samma gång personlig prägel över Edert hem. Obs! Inga dussinförslag.

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget

Fonder kr. 62,000,000: —

gottgör å

Depositions- & Kapitalräkning

4 1/2 proc.

Praktiska, hygieniska, impregnerade

DAMUNDERKLÄDER

av olika modeller för dag- och nattbruk samt Dambindor, även i små reseförpackningar.

CRÈME och PUDER

att användas vid skötseln av späda barn, Bäddunderlag, Dinappar, flaskor m. m. Babybyxor, impregn.

I parti och minut billigast från

CARL STANGENBERG

A. T. 28690. HÖTORGET 10, STOCKHOLM. R. T. 7762.

VICTORIAS

LAVENDEL TVÅL

FÖRNÄMSTA I SVERIGE

Solidar Tvätt-Extrakt

Rengöring och tvättning av dörrar, paneler och lackerade möbler.

är ett arbete, som icke gör någon husmoder glad. Den grundligare rengöringen av dessa föremål hindras mycket genom den besvärliga omsorgen att icke skada någonting. Med »Solidar» är ett medel funnet, som kan användas utan farhåga, om blott anvisningarna följas. — En mjuk yllelapp doppas i den kallnade »Solidarlösningen» och föremålen gnidas därmed. Med en i kallt, klart (rent) vatten uppvriden svamp gnides efter, varpå föremålen strax torkas.

Solidar försäljes å 30 öre per paket.

Oatine

UNDERLAT ICKE ATT GÖRA ERT ANSIKTE SÅ TILLTALANDE SOM MÖJLIGT. OATINE rengör bättre än tvål och vatten. Porerna bli fullkomligt rengjorda från damm och smuts, blott vid lätt ingnidning och avtorkning strax efteråt. Oatine skyddar huden och skapar ny hud genom ständigt behandling, och huden blir klar, frisk och vacker. Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANI'S Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel Köpenhamn.

Du klagar, men du klagar dumt, min gamle hedersvän,

ty tro mig, det är sant och visst att livet vore mindre trist, att mången vore nöjd och glad om blott han köpte den choklad, som bjudes allmänheten här och vårt Cloetta-märke bär.

GULD-CACAO och CHOKLAD

Cloettas

namn å förpackningen garanterar verkligt förstklassigt fabrikat — välkänt i hela Norden sedan mera än 50 år tillbaka. Finnas till salu överallt.

Lampskärmar

i vilken färg och modell som önskas kunna erhållas.

LISA WESTERBERG

Specialaffär i Lampskärmar. Amiralsgatan 1. - Malmö. Tel. 4381.

FYRTORNETS APTITBITAR, VINGASILL GOURMANDSILL

FINASTE RÅVAROR. — BÄSTA KVALITET.

LYONS

THE är alltid bäst.

Generalagenter för Sverige Handelsaktiebolaget Nicolai Johansen STOCKHOLM

FÖRSÄKRINGAR

AV ALLA SLAG FÖRMEGLAS Å RIKS. & ALLM. 71, 77 22, 146 59

A/B EUGÈNE HEIMANSONS FÖRSÄKRINGSBYRÅ 24 Jakobsgatan 24

LÄSARINNORNAS SPALT.

FRÅGOR.

Vi ha i vår församling en ung, mindre bemedlad bondflicka med enastående anlag för teckning och målning i olja. Hon har övat sig på egen hand länge med förstoring av vykort, landskapsbilder o. dyl. och till sist anlitat Hermod pr korrespondens samt därifrån fått de amplaste lovord för teckning och målning, enligt dess undervisning och de prov hon sänt dit. Hon har utmärkta skolbetyg och ett fint utseende och försynt sätt. Är f. n. klen till hälsan, trol. mycket genom den trista omgivningen av en sinnslö syster samt hopplöshet för framtiden, enär målningen är hennes enda lust och fallenhet och hon ingen utväg ser att få följa sina anlag. Skall denna lovande talang aldrig få tillfälle till utveckling och framtid? Får jag fråga Iduns alltid redobogna läsekreter? Finns där någon välgörarinna, som har lust o. är i tillfälle göra ett försök med den unga flickan? Först uppliva hennes krafter genom annan omgivning, luft och omvårdnad. Intet fel med hennes fysik, säger doktorn. Så skulle levnadsmodet återkomma — och krafter till det älskade arbetet — och en vacker framtid — till glädje för ej minst den som tagit sig an henne.

Prästfrun.

Undertecknad, som är ganska hemmastadd i att väva, ville härmed fråga, om någon av Iduns läsarinna skulle önska få möbelyg, mattor, gardiner el. dyl. väva för billigt pris. Jag är fullkomligt medellös och svårt ansatt av bekymmer, och det enda sätt jag kan tänka ut att förtjäna på vore vävning. Bor i en liten avkrok av världen och saknar möjlighet att väva och ha på lager för att sedan sälja, men vore innerligt tacksam för någon beställning. Den, som önskade få någonting vävt, kunde ju sända prov eller beskrivning. Med en svag förhoppning att möjligen någon skulle vilja svara på detta ber jag få eventuella svar sända till Iduns Red. och skulle med största tacksamhet mottaga minsta beställning och göra mitt bästa för att utföra den till belåtenhet. Karin.

SVAR.

Svar till "Hjälplös".

Om "Hjälplös" uppgiver adress till "Beprövad och varaktig hjälp", Iduns exp. f. v. b., skall jag med glädje i brev sända Eder några goda och tillförlitliga råd.

"Beprövad och varaktig hjälp."

FRÅGOR OCH SVAR.

Fråga: Vad skall jag göra med en vacker kristallkaraffin, som trots noggrann sköljning ser ut som om det varit mjölk i den.

Nygift fru.

Svar: Orsaken till, att karaffen inuti har denna missprydande beläggning, är nog att finna i dels vattnet, dels i att ni kanske efter sköljningen stjälp karaffen på sådant sätt att ingen luft kommer in, då torkningen sker så långsamt att det kalk- eller järnhaltiga vattnet ej rinner av utan så att säga torkar fast. Försök nu detta medel: skär rå oskalad potatis i små tärningar och fyll karaffen därmed till hälften och slå sedan på friskt vatten så karaffen blir fylld. När blandningen sedan stått ett par timmar, skakas karaffen kraftigt en god stund, var efter den sköljes i ett par vatten. Skulle detta gamla annars alltid pålitliga medel ej hjälpa, så slå i karaffen 5 msk. stark ättika, 1 msk. salt och 2 msk. fin sand och

Leo-Piller

äro framställda i samråd med framstående specialister i mag- och tarmsjukdomar. Användes av läkare samt på sjukhus och kan tryggt rekommenderas som

ett utmärkt avföringsmedel

Fås å alla apotek. Tillverkas av

A.-B. LEO, Helsingborg.

SPRINGMADRASSER

Nutidens populäraste Resärmadrass. Vinterst biltillbehör. Regår vår senaste prislista. Obs! Stor prisnedsättning. A.-B. Skandinaviska Sängresärfabriken Tel. 344. Karlstad. Tel. 344.

Solo-Kaffe

från

Aktiebolaget Malmö Kaffekompani

är det bästa

Java-Kaffe

HUDCRÉMEN

Antifinol

är ett beprövat och erkänt medel för borttagande av finnar, pormaskar och rynkor. Vid daglig användning erhålles en mjuk hud, en charmant hy samt vita och smidiga händer. Försäljes av apotek, parfym- och kemikalieaffärer samt direkt från oss. Pris 2:50 kr. pr tub.

Fräkenpomadan SOLEIL

erkänd tillförlitlig att på kortaste tid borttaga även de mest mörka och fula fräknar. Exp. mot 2:50 kr. pr tub. 2 tuber portofritt endast från oss.

A.-B. ANTIFINOLFABRIKEN GÖTEBORG

Dr. Scholl's "Fotknöisskyddare"

ger ögonblicklig lindring åt ömtåliga fotknölar och befriar dem från skons tryck. De återställa dessutom skon i dess ursprungliga form. Pris kr. 4:50 pr st.

Dr. Scholl's "Tåspridare"

bidrager att borttaga fotknölar genom sin sinnrika konstruktion. Den är tillverkad av finaste paragumi. Pris kr. 3:75 pr st. Dessa artiklar äro två av Dr. Scholl's 43 fotvårdsspecialiteter. Om ni icke kan erhålla dessa artiklar genom Eder skohandlare så vänd Eder direkt till oss. Begär broschyren "Fötterna och deras vård" som sändes gratis.

The Scholl Manufacturing Co. Avd. I. STOCKHOLM 7.

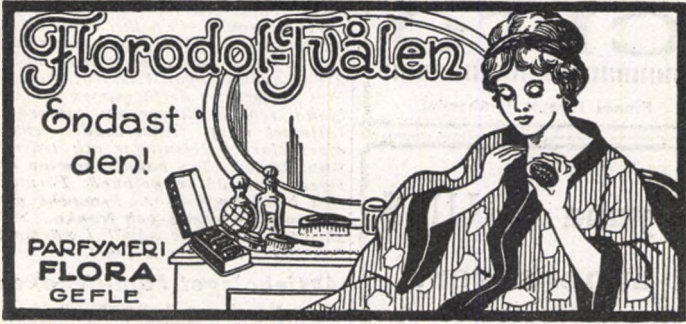

Kungsörs

HUSHÅLLSKÄRL

alla slag, av koppar, bleck och aluminium. Prydliga, praktiska, prisbilliga. Finnas i alla järn- och bosättningsaffärer.
A.-B. Kungsörs Bleckkärlsfabrik,
 Drottningg. 20. - Kungsör. - Stockholm.

Florodofjuälen

Endast den!

PARFYMERI
FLORA
 GEFLE

SVÅRT ÄR
 att förstå kinesiska
LÄTT att övertyga
 sig om att **PELLERINS**
MARGARIN är det bästa

Colman's

STÄRKELSE
 (RIS)
 i askar i olika storlekar och 2 kg. paket

Colman's

Repr.: GUST. F. BRATT & Co., Göteborg

En ny stor katalog

ha vi helt nyligen utsläppt och tillhandahålla den gratis på begäran mot endast portolösen. Den omfattar 212 sidor med ett synnerligen rikhaltigt varusortiment. Vad som mest faller i ögonen är de kolossalt nedpressade priserna. Katalogen åtföljes av provblad å Julstämning m. fl. jultidningar samt å "Ahlén & Holms Arsbok" och Veckotidskriften "Vårt Hem". Skriv i dag till **AHLÉN & HOLM, STOCKHOLM.**

låt denna blandning stå i karaffen några timmar, varunder karaffen ofta omskakas. Skölj den väl och ställ den på skarp lutning, på varm luftig plats, men ej i solsken.

Fråga: Vore tacksam att genom Idun få ett fullt tillförlitligt recept på den aseptin som alltid för ett par 10-tal år tillbaka gjordes i hemmen. *Gammalmodig.*

Svar: Tag med till apoteket en liten flaska rymmande omkr. 2 dcl. Begär att få denna fylld med 100 gr. glycerin, 80 st. pepparmyntdroppar och 40 droppar nejlikolja. Dessutom för 60-70 gr. borsyra, vilket köpes i en särskild påse. Borsyran hålles i ett porslinskärl och 3 lit. kokhett vatten slås därpå samt omröres väl. När lösningen avsvolat något tillsättes flaskans innehåll — glycerin, pepparmyntdroppar etc. — varefter kärlet övertäckes med flerdubbel handduk, tills aseptinen är alldeles kall, då den filtreras genom renad vadd och hålls på rena buteljer som korkas.

Fråga: Huru bära sig åt att få scones riktigt lyckade, likt dem man får i England, i avlånga rutor eller rundade trekantar. Jag har en äkta engelsk beskrivning, och fastän jag gör alldeles som det angives i receptet, och tar ännu mera smör och god ljummad gräddmjölk så blir de inte alls som förebilden. *Eerny.*

Svar: Ni måtte inte ha läst receptet rätt ty där kan ej gärna stå att mjölk skall vara ljum! Tvärtom skall degspadet till scones, och överhuvud taget till alla slag av bakverk i vilka jästpulver ingår vara kallt; i motsatt fall misslyckas brödet. Om ni följer denna beskrivning bör ni kunna hoppas på att få lyckade scones: ½ kg. vetemjöl siktas med 4 strukna tsk. jästpulver över en större bål, 1 tsk. salt, 1 msk. socker tillsätts och 75-90 gr. kallt smör (eller växtmargarin) fördelas i flockar bland mjölet och inarbetas så det hela blir som smulor. Då nedröres omkr. 3½-4 dcl. kall mjölk (eller 3 dcl. mjölk vispad med 1 ägg), varefter degen hastigt arbetas och kavlas ut på mjölat bakbord i omkr. 1 cm. tjocklek. Skådes med kniv i sneda rutor och gräddas genast i varm ugn. — Ni kan också dela degen i 6 delar och kaylor ut varje som med sporre skäres i 4 delar. — Men kom ihåg att såväl degens tillblandning och utbakning som ock gräddningen måste försiggå raskt, i motsatt fall förminkas jäsmnet i degen och brödet blir platt.

Fråga: Jag är 18 år och har nyligen slutat skolan. Äger som man säger, "ett fördelaktigt utseende", en smärt medellång figur och ett gott sätt. (Som ingen vet vem jag är, gör det ju ingenting att jag talar om saken; annars låter jag aldrig någon enda märka att jag har en aning om detta faktum!). Nu förhåller det sig så, att jag har en mycket stor lust, och fallenhet för scenen och har sedan jag var 14 år uppträtt med stor framgång på sällskaps-teatern. Vart skall man vända sig för att få en debut? *Asta.*

Svar: Lust och fallenhet för scenen — och så genast i tanken klar för en debut! Nej, så lätt går det verkligen inte, ej ens i romanerna! Känner Ni emellertid, att Ni äger en brinnande utsläktlig häg för teatern och konsten, — lägg märke till ordet

Titta noga på detta Troll

SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS
 torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.

Högsta kvalitet Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att anrätta. Bären ge utmärkta soppor. Lingonen ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning medföljer varje kartong Finnas i varje välsorterad spiceriaffär
OBS! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

Använd för hårfärgning det naturliga mörkbruna färgämnet i

ÄKTA VALNÖTSDEKOKT

ENBART VÄLGÖRANDE FÖR HÅRET.
 Rekvireras från Fru S. HELLSTRÖM.
 Adressen numera Apoteket, Ramnäs.

Endast EN SANO-KAPSEL

om dagen (för barn ½ kapsel dagligen) erfordras för avvägringande av en fond av kraft och tillförsikt. oumbärliga för kvinnor, män och barn under alla svaghetstillstånd. Alstra snabbt och säkert levnadsmod, energi och arbetslust, undanröja svaghet, trötthet, sömnlöshet och överansträngning. Spieckers Sanokapslar säljas å alla välsorterade apotek och drogaffärer i askar om 20 st. till kr. 4:25, eller expedieras portofritt pr postförskott från undertecknade.

Liten kur (5 askar) kr. 20:—
 Stor " (10 ") " 38:50
 Generalagenter: Harald Westerberg & C:o, Göteborg 1.

Tapetkompaniet
 levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvalitéer. Rekvirera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

VARU-MÄRKE

MENTHOLATUM

INREGISTRERAT

mot Snuva, Huvudverk, Hämmorrojder. Finnes på alla apotek. Nederlag: Kronans Droghandel, Göteborg. Begär Gratisprov.

Se med Edra egna ögon att Ni får Mazettis ögon

Ni är då säkra på att alltid erhålla en delikat, kraftig och hälsosam cacao.

OBS! Våra olika billigare kvaliteter cacao såväl i hektopaket som i lös vikt.

Varnas för efterapningar av påse och etikett!

Rostfläckar

på all slags tyg försvinner som dag för solen med ett par droppar av "IBEM" Rostuttningsmediet, som erhålles i de flesta affärer för 75 öre tuben.

AUG. SJÖSTEDT, Apelbergsgatan 52, Stockholm
Tel. Riks 55 99 - Allm. 158 42

BARNEKIPERINGEN

St. Tel. 110 09 VALLINGATAN 17, n. b. St. Tel. 110 09
Emottager beställningar av DAM- & BARNKLÄDER
MARIA LINDQUIST

Napoleons dagorder löd: "Soldater, sköten Edra fötter!" Edra fötter

hållas i utmärkt kondition, vilket bidrager till hälsa och välbefinnande, om Ni använder Tiz Fotkur. Effektivt vid alla slags fotåkommor, såsom liktornar, fotsvett, valkar, ledknölar, kylskador, nageltrång, ömhet, svullna fötter, hälkramp o. d.
En kartong Tiz Fotkur, med Tiz-lösning, kr. 2: 50. Två fraktfritt. Adamssons Hålfotsinlägg 4: 75. Uppgiv skomummer. Ny rikt illustrerad prisurant jämte Adamssons receptbok för hemmet gratis o. franco från ADAMSSONS SJUKVÅRDSAFFÄR, Centralpalatset, Stockholm.
Obs! Särskild butik för damer!

SVENSKA LIFFÖRSÄKRINGSANSTALTEN

ODEN

BIRGER JARLSG. 5 STIFTAD 1888 STOCKHOLM

Låga premier! Höga vinster!
All vinst till de försäkrade!
- - - Begär prospekt! - - -

OBS! ODEN har billigare premier för kvinnor än för män. Kvinnliga ombud sökas.

TÄNK PÅ BARNEN!

Ni bör köpa en lott till

Småbarnskolonilotteriet

Lottpris 2 kr. (stämpelfri) kontant
Bland vinsterna ingå statsobligationer varå årligen kan vinnas **200,000 kr.**

Övriga vinster äro: Villa 12,000 kr., Automobil 8,000 kr., Motorcykel 4,000 kr., Motorbåt 3,700 kr., Pianino 2,900 kr. samt från 1,600 ned till 8 kr.

Skriv genast. Kollektörer antagas. Dragn. förestår.

Efterfråga lotterna i Bok-, Cigarr- och Tidningsaffärer. Köpes 10 lotter direkt från Exp. erhållas dessa för 18 kr. med lista gratis.

Lotteriexp., Bryggareg. 14, Stockholm.

V. I.
Rekv. lotter till Småbarnskolonilotteriet à 2 kr., med tillägg av 70 öre till porto och dragningslista.
Namn:
Gata eller by:
Postanstalt:

Varje familjeförsörjare bör bereda sina efterlevande Pension i
ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN
— Grundad 1784 —
Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återopas.
STORKYRKOBRINKEN 11 - STOCKHOLM

konst! — så kanske Ni kan våga försöket att göra ett besök hos en känd och erkänd sceninstruktör eller scenisk artist och bedja denne eller denna avgiva sitt omdöme om Edra möjliga anlag. Finnen personen i fråga, att verkliga anlag förefinnas, vilket i regel är mycket svårt att avgöra vid en första granskning, så blir Ni antagligen tillrädd att taga privatlektioner, vilka ej bli vare sig låtta eller billiga. — Ni har också att välja på Kungl. Dram. teaterns elevskola, i vilken, om verkliga anlag förefinnas, Ni efter ansökan, om nu plats kan beredas, kan vinna inträde men i detta lyckliga fall, får Ni bereda Eder på ett mycket strängt arbete. Ni får t. ex. öva Er röstbehandling, diktion, gymnastik, plastik, dans m. m. Därjämte lektioner, litteraturhistoria, praktisk scenvana, språk m. m. Vidare kommer herrarbetet, instuderandet av övningsroller, och mycket annat arbete, som här ej kan specificeras. — Studietiden varar vid Dram. teatern 3 år. Privatlektioner taga kortare — eller längre tid, beroende på flit och intresse.

Fråga: Finnes någon av Iduns läsarinor, som kan lämna mig adress på någon person i Stockholm, som tar emot trasigt linne att maskinstoppas? I Idun frågas så ofta om sysselsättning för damer, det är något som väl behöves i varje större stad, nu för tiden när så många husmodrar genom arbete utom hemmet, så väl behövs få hjälp med linnelagning.
H.
Svar: Vänd Eder till Föreningen "Genom eget arbete", "Lapp-lådan", Brunngatan 3, eller till "Lapplådan", Nybrogatan 47 B.

Fråga: Vore tacksam för ett gott råd. Varmed bör man rengöra polytyn å svart piano (pärontrå) från fläckar m. m.? Har — utan resultat — gjort förfrågningar i instrumentaffärer om ett effektivt, oskadligt medel. Var få stilfullt mönster och material till överkast och tangentskyddare? Älskar filt med silkesbroderi, men det är omöjligt att uppbirga. Kan fint kläde ersätta?
Rådvill.
Svar: För vår del ha vi funnit lätt ljuvmodat matolja blandat med helt litet denaturerad sprit — eller eau de cologne — vara det mest effektiva medlet att få sagda träslag fritt från fläckor, flugstänk o. dyl. Äro fläckarna inbitna är bäst att låta lösningen ligga på några timmar.
2) För tangentskyddare är fint kläde i någon lämplig färg — i harmoni med rummet — utan uddar och klädet endast viket över en lätt silkesvadd, det hela sedan fodrat med mjukt siden, allra trevligast. De där utuddade rem-sorna i filt med kulörta broderierna äro lyckligtvis så gott som ur handeln. Men vill ni ändå ha styggelsen så kan nog vilken tapetseriäffär som helst åstadkomma den, om de än ej föra artikeln på lager. Se här några adresser: Amalia Lundberg, 50 Drottninggatan, Stockholms Ritkontor Drottninggatan 56 och Humlegårdsgatan 11; Gunilla Welin, Hamngatan 28. — där ni möjligen kan erhålla er önskan på pricken — fullt med uppritat mönster för silkesbroderi är Jacobsson & C:o, 24 B Grevturegatan; samtliga firmor i Stockholm.

Kom i håg Barnets Lyckopenning

Erhålles genom
DE BLINDAS FÖRENING

BÄSTA MEDEL FÖR LÖDNING I HEMMET ÄR CITO

Finnes i varje järnhandel.

Gynna IDUNS annonsörer!

MER och MER

övertygas den ärade allmänheten om att
YVY-TVÅLEN

är den förnämsta bland tvålar.
YVY-TVÅLEN säljes i varje välso-
terad parfym- och herrekiperingsaffär.

Österlin & Ulrikssons Tekniska Fabrik,
YSTAD.

Bästa ingredienser

vid småbak förtjäna bli behandlade med bästa jäsningsmedel. Gooda-Jästmjöl är bäst och pålitligast.
Säljes överallt i burkar å 25, 40 och 75 öre.

Handels A.-B. Sten Sjögren & C:o, Göteborg

COLGA'S OVERALL

är den förnämsta
lavendel-tvålen.

Frälsningsarméns Handelsdepartement

Östermalmsgatan 24, Stockholm
Filial: Södra Allégatan 9, Göteborg

MusikInstrument-, Bok- och Pappershandel, Manufaktur o. korta varor, Reseffekter m. m.

FÖRSTKLASSIGA KVALITETER:
Kaffe - Teer - Kakao - Arméttvål

En liten lyckoböna

medföljer varje beställning å en sats babykläder inenh. 7 st. delvis handsydda plagg av prima tyg och modell. Kr. 18:— . En sats babykläder av fru Thams modell med s. k. engelsk blöja samma pris. Dito med barmantel Kr. 25:— . För 4 å 6 mån. baby ett virkat livstycke Kr. 2: 50, ett par stickade byxor Kr. 2: 75. En praktisk nattdräkt Kr. 7:— . Till landsorten mot postförskott. Fru B. Lidbäck, 53 Valhallavägen, Stockholm. Riks. 58 26.

Nu utkommet:
Andra rikt illustrerade bandet
av det världsberömda verket

Brehm: Djurens liv

i svensk översättning och omarbetning. Utgivare av den svenska upplagan intendenten A. Behm; medarbetare bl. a. prof. E. Lönnberg, rektor L. G. Andersson och docenten A. Pira.

Andra bandet behandlar bl. a. följande djurgrupper: giraffer, hjortar, kameler, svin, hästar, noshörningar, elefanter, valar och sälar.

Verket, som i sin helhet kommer att omfattas 15 i halofransk bindning smakfullt utförda band, illustreras av ca 2,000 avbildningar i texten, mer än 500 planscher i färgstryck — däribland reproduktioner av tavlor av Liljefors m. fl. framstående svenska djurmålare — etsningar och träsnitt samt kartor. Två band utkomma årligen. Pris 35 kr. pr band. Förmånliga betalningsvillkor. Prospekt med tryckprover gratis och franko. Subskription kan ske såväl i närmaste bokhandel som hos förlaget.

Aktiebolaget Familjeboken,
Vasagatan 7. Stockholm.

Utdrag ur pressens enstämmigt lovordande uttalanden om det berömda verket i samband med första bandets utgivande i början av detta år:

För den uppväxande ungdomen i hemmen, i skolorna, i biblioteken hör ett arbete som detta till de mest underhållande på samma gång som de mest lärorika. Man måste lyckönska den svenska bokmarknaden att nu med sig hava införlivat denna nya och fullständiga upplaga av det världsberömda standardverket. Stockholms-Tidn.

Alla den modernaste bokteknikens möjligheter ha tagits i anspråk, illustrationerna i svarttryck grunda sig i huvudsak på förstklassiga fotografiska reproduktioner. De många helsidesfärgtrycken äro helt enkelt charmantia. — I få ord: med detta arbete har Sveriges folk fått ett zoologiskt monumentverk, helt och hållet utan motsvarighet på svenskt språk och genom sin populära och fängslande framställning en hålla till glädje för såväl lekmanne-amatören som för forskaren av facket.

Vad som högeligen är att hoppas och förmoda är att även sockenbiblioteken runt om i Sveriges bygder må skynda sig att införliva ett så gediget och värdefullt verk med sina samlingar.

Aftonbladet.

Detta arbete bör finnas på varje svensk bokhylla. — Ur detta arbete kan du hämta glädje, klokhet, förståelse av fenomenen omkring dig. Läser du denna bokserie, blir du gladare, klokare och förståndigare än du är just nu.
Albert Engström i Strix.

Korteligen, greppet att överföra det oförläppliga verket till svenskt språk är lyckligt, starten är vacker, och naturen ännu, den facklära såväl som amatörerna, är tacksam och önskar intet högre än att förlaget och de män, som åtagit sig den krävande uppgiften, måtte få lön för mödan.
Östgöta-Correspondenten.

Rationell Skönhetsvård

är näs genom att använda

Sanas Gurkmjölk. Bästa medel mot oren hy och pormaskbildning Kr. 5.—

Sanas Comedon-Tinktur. Medel mot pormaskor och hudfinnar. Efter D:r Paschkis i Wien recept Kr. 4.—

Sanas Fräktentinktur. Efter D:r Paschkis recept Kr. 4.50

Sanas Depilatorium. Borttager generande hår absolut smärtfritt utan efterlämnande av märken eller rodnad. Luktfrött medel Kr. 5.—

Sanas Hårolja mot mjäll och till befördrande av hårväxten Kr. 5.—

Sanas Antidrosin. Ofelbart medel mot fotsvett, hand- och arm-svett. Läkareintyg bifogas varje sats Kr. 3.—

Försändes diskret mot postförskott + porto. Bruksanvisning bifogas alltid och torde nog följas. Laboratoriet SANA. Östhammar.

Vägglöss

Desinf. m. Amerik. Gassystem (ej cyanalium). Ej risk eller obehag för grannar. Skadar ej tyg eller möbler. Spec.: Kackerlackor, Mal och Vagglöss.

Nordiska Desinfektions Anstalt. Riks 804 85 Stockholm Allm. 168 13

Birgittas Äkta Citron-Crème.

Ofelbart medel mot sträv och narig hy. Bästa ansiktsmassagecrème. Utplånar rynkor och ojämnheter i huden. Tillverkas av saften av friska citroner. Parfymeri S:ta Birgitta, Stockholm. Pris kr. 3:—

LEDIGA PLATSER

ORDENTLIG MEDELÅLDERS flicka får god plats nära Göteborg den 15 eller sista oktober i hem (5 vuxna) där husmoder saknas. Kunnig i matlagning, bakning, något sömnad samt i alla ett ordentligt hem förekommande sysslor. Alla bekvämligheter, eget rum, lön enligt överenskommelse. Ingen som ej äger kompetens göres sig besvär. Svar med foto och betyg till "O. R.", A.-B. S. Gumaelius' Annonsbyrå, Göteborg f. v. b.

Enkel, bättre flicka

önskas som barnfröken och husmoders hjälp hos mindre familj i västkuststad (3 barn resp. 8, 5 och 2 år). Jungfru finnes. Sökanden måste vara kunnig i enkel matlagning och konservering. Svar jämte uppgift om ålder, löneanspråk, referenser och foto till "Bankfamilj", Iduns exp., f. v. b.

Tvenne bättre flickor,

som önska lära sig allt som hör till ett väl ordnat hem få plats d. 1 nov. å större herrgård mot en avgift av 150 kr. pr mån., (jungfrur finnas). Svar till "Familjemedlem", Söfsjö.

Som hjälp åt äldre dam,

vilken har svårt att röra sig, samt biträde i hushållet (trotjänarinna finnes) finns plats genast. Svar till professor-skan Ingeborg Wisén, Skeppargatan 46, Stockholm.

Stadgad värdinna

sökes att förestå hushåll för fyra ungdomar och två kontorsfröknar för tiden nov.—april varje år. Sökanden, som själv anskaffar och avlönar sitt biträde bör vara väl förtrogen med skötseln av lantushåll. Betyg, referenser och foto insändes jämte löneanspråk till "Skog", Dala-Järna.

Husjungfru

En snäll och villig flicka, som vill åtaga sig en husjungfrus sysslor och vara husmoderns verkliga hjälp, erhåller genast god plats i liten familj där kokerska finnes. Svar med betygsskrifter och om möjligt fotografi till "Husjungfru", p. r. Alingsås.

En snäll och allvarlig

samt i matlagning kunnig ordentlig flicka önskas den 1 november till norrländsk prästgård för att där handla en köksa samt dessutom hjälpa husmodern med sömnad m. m. Svar till "Gott hem", Härnösand p. r.

VID ASTMAANFALL

användes Apoteket Vasens i Göteborg utmärkta rökmedel

ASTHMATOL

som ger omedelbar lindring. Pris kr. 2.75 pr burk. - Sändes mot postförskott.

Lider Ni av huvudvärk och nervsmärtor?

Om Ni alltså lider av huvudvärk, reumatism, ischias eller neuralgi, därför att de medel, Ni använt, icke hjälpt eller åstadkommit sve tningar, hjärtklappning och susning för öronen, så försök med Dr. Stohrs Kephaldoltabletter. De skola hjälpa Eder och äro fullkomligt oskadliga för hjärta och andra organ. Användas sedan årat av de främsta kliniker och läkare med de bästa resultat och utmärkta rekommendationer. Finnes å alla apotek.

Herbas Fotkur

är det förnämsta medel för fötternas vård. Verksamt mot ömma och svullna fötter, liktornar, valkar, ledknölar, kylskador, nageltrång, fotsvett o. d. Pris pr sats Kr. 2: 50. Säljes pr postförskott + porto från

VARULAGRET WASA, Kemikalieavd. Stockholm 2.

Fräkencreme

Borttager fräknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6: 50 + porto. Försändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

Hämorroider

försvinna efter några dagar vid användning av HÄMOSALVAN från Kem. Tekn. Fabr. Elefanten, Göteborg. Pris kr. 10:— pr stor burk mot postförskott eller förut insänd likvid.

Guvernant

musikalisk, kompetent att undervisa en 10 års gosse för inträde i läroverk och en 7 års flicka, erhåller genast anställning. Svar med uppgift å referenser och lönepretentioner samt åtföljda av betygsskrifter torde sändas till "Dalslandsbarn", A.-B. Gumaelius' Annonsbyrå, Göteborg, f. v. b.

Plats som

föreståndarinna

för Sundsvalls barnkrubba finnes ledig för Kindergartenutbildad sökande att tillträdas den 15 nov. Ansökningar med uppgift å lönepretentioner torde före den 15 okt. insändas till styrelsens ordförande Apotekaren C. G. Källberg, Sundsvall, som lämnar vidare upplysningar.

Frisk flicka,

ej under 20 år och intresserad för sjukvård erhåller mot fritt vivre plats att assistera vid läkarmottagning samt deltaga i handarbeten och lättare sysslor i hemmet. Svar med foto, åldersuppgift etc. till "Stad västkusten", Iduns exp., f. v. b.

I moders ställe

önskas bildad, medelålders person att med jungfrus hjälp sköta tjänstemannahem med 4 barn i skolåldern. Troligen ett års bortovaro för modern att sköta sin hälsa. Goda referenser nödvändiga, avseende den sökandes karakter och lämplighet för uppfostrarekallet. Den, som är van vid enkelhet och sparsamhet har företräde. Svar till "Lantligt hem", p. r. Ystad.

PLATSSÖKANDE

UNG ELEMENTARBILDAD flicka önskar komma i familj att såsom husmoderns hjälp deltaga i förekommande göromål. Villig hjälpa till med läxläsning. Svar till "Lön önskas", Kiosken, Viktoriagat., Göteborg.

Bildad, musikalisk flicka

önskar att som familjemedlem deltaga i hemmets alla sysslor. 8-klagigt läroverk. Ej rädd för arbete. Även kunnig i skrivgöromål. Helst i annan stad. Svar till "Genast 1921 G.", A.-B. S. Gumaelius' Annonsbyrå, Göteborg, f. v. b.

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.

Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

Professor PATRIK HAGLUND'S Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatkl. R. T. 7025, Stureg. 62, Sthlm S. T. 8301.

För behandling av stödje- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubningar.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut Kungsg. 60, STOCKHOLM

Behandling av reumatiska åkommor.

Doktor T. Sjögrens Röntgeninstitut

Sturegatan 8, Stockholm.

UNDERSÖKNING av sjukdomar och skador i bensystem, lung- och hjärtsjukdomar.

BEHANDLING av hudsjukdomar (ss. kronisk eczem, hudkräta, hår- och skäggschamp), körtelsvulster, struma, neuralgi m. m. Mottagning 2-3 helgfria dagar. R. T. 3985. A. T. 8399.

Institutet för Kvinnliga Läkareassistenter

Nytorngsgatan 23 A, Stockholm börjar tvåårig utbildningskurs i sept. 1921.

Kursen omfattar: 1) grundläggande teoretisk-praktisk kurs; 2) kurs i huslig ekonomi; 3) praktisk tjänstgöring som sjukgymnast vid badort; 4) praktisk tjänstgöring i sjukvård samt 5) provtjänstgöring som läkareassistent. Minimitkompetens: 6 klassers läroverk eller motsvarande. Begränsat antal eleverplats. Kostnadsfri platsförmedling efter godkänt kurs. Läkarereferenser. Kursavgift 1,500 kronor. Alla från institutet utexaminerade elever ha v omedelbart erbjudits goda platser. Begär prospekt.

VÄRDINNA, yngre, hushålls- o. språkkunnig, musikalisk, HUSFÖSTANDARINNA (även för lantushåll), HUSHÅLLSFRÖKEN, skicklig i matlagning och sömnad, UNG LÄKAREDOTTER, hushålls- och arbetsam, UNG FLICKA (för läsning med barn och som husmoders hjälp), BARNSKÖTERSKA, ex. "Barnavård" m. fl. — samtliga med goda rek. — söka platser genom

HEMMENS PLATSFÖRMEDLING, Malmö. - Tel. 7993.

Lantbrukaredotter

söker plats, i nov. eller jan., gärna i Skåne eller Småland, hos ensam dam eller i fam. att bitr. husm. med matlagning o. a. sysslor. Spelar piano. Sysslar gärna med skrivarbete såsom hos redaktör, präst eller affärsman. Event. för några månader. Anlag för stilisering. Genomgått hushålls- o. trädgårdsskola samt konserveringskurs. Eget rum. Sv. t. "Jämmt lynne", Iduns exp.

Ung flicka

(förlövd) från gott hem önskar som familjemedlem komma i bildad familj i Göteborg eller annan större stad, att under skicklig husmoders ledning lära ett väl ordnat hems skötande. Villig betala något. Svar till "Vänligt bemötande", Skara p. r.

25-årig flicka

från bättre lantbrukarehem söker i början på våret plats i fin familj i Stockholm eller annan större stad, gods eller bruk, gärna där barn finnes, såsom hjälp och sällskap. Har genomgått hushållsskola och i 5 år på egen hand förestått hushåll. Kunnig i handarb., sömnad, vävnad och alla i ett hem förekommande göromål. Goda rekommendationer. Tacksam för svar till "Familjemedlem 10 jan.", Iduns exp.

Ung värmländska

som genomgått praktisk skola, kunnig i alla i ett hem förekommande göromål, även sömnad och handarbeten, önskar plats som husmoderns verkliga hjälp och sällskap. Tacksam för svar till "Pålitlig H. O.", Iduns exp. f. v. b.

Ung bildad flicka

önskar plats i bättre familj. Har genomgått Folkhögskola och 1-årig kurs i husmodersskola. Svar till "Familjemedlem 19 år", Länstidn., Västerås.

Enkel trevlig flicka

önskar plats i familj. Kunnig i matlagning och i ett hem förekommande göromål. Svar emotets tacksamt under adress "Familjemedlem 22 år", Ljusdal p. r.

S:ta Birgittaskolan

Regeringsgatan 19-21, Stockholm Rikstel. 141 08. Allm. tel. 51 90.

Förnämsta läroanstalt för kvinnligt praktiskt handarbete.

Undervisning i klädsöm, lannesöm, barnkläder, all slags konstbroderi i spetsar, monteringar etc. Anmälningar mottagas dagligen 10-5. Elever mottagas 1 och 15 varje månad. Aftonkursen 2 gånger i veckan. Lägre avgifter.

EMMY KYLANDER.

På förekommen anledning få vi anhålla att ej bli förväxlade med den s. k. Birgittaskolan.

Gerda von Sydows SÅNG- OCH MUSIKINSTITUT

R. T. 94 33. Nedsatta terminsavgifter.

Dr. Elin Beckmans Hettluftsinstitut.

Hettluft. Diatermi. Massage. Reumatism, gikt, nervsmärtor, vissa ledutgjutningar och ledstelheter, frostsador och börjande ålderdomsbrand. Barnhusgatan 12. Vardagar 1/2 3-4. Riks 105 52. Allm. Br. 45 52.

GÖTEBORGS GYMNASASTISKA INSTITUT

Östra Hamngatan N:o 45

Förmånligaste specialkurs i MASSAGE O. SJUKGYMNASTIK Ny kurs börjar den 15 september. I kursen ingår kostnadsfritt undervisning i Pedagogisk gymnastik, Ortopedisk behandling, Elektrisk behandling, Värmebehandling, Zander-gymnastik, Förbands- och samaritkurs. Begär illustrerat prospekt.

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 15 sept. Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Bildad, sjukvårdskunnig flicka

önskar plats i god familj, gärna herrgård, att som husmoders vän och hjälp deltaga i hushållsg. Helst i Sthlm eller närheten. Event. sjukvård. Goda betyg. Svar till "Familjemedlem", p. r. Karlshamn.

Legitimerad sjukgymnast

med goda referenser önskar anställning. Svar till "Studentska — gymnast", Iduns exp., f. v. b.

18-årig flicka

av god familj, van att deltaga i göromål inom ett hem, önskar plats att gå frun tillhanda. Vill anses som medlem av familjen. Någon lön önskvärd. Svar till "Adertonåring", Iduns exp. f. v. b.

21-årig flicka

med 2-årig kontorsvana önskar plats på kontor eller i affär. Betyg finnes. Svar till "Duglig 1921", Iduns exp. f. v. b.

Ung flicka,

som genomgått hushållsskola önskar plats i bättre familj att vara behjälplig med förefallande göromål, helst där jungfru finnes. Lön önskas. Svar till "Familjemedlem E. B.", Iduns exp.

Bildad, ung flicka,

18 år, som genomgått 8-kl. läroverk och husmoderskurs önskar plats i familj som hjälp och sällskap (ev. läsa med barn). Intresserad av sömnad. Någon lön önskas. Referenser givas och fordras. Svar till "Familjemedlem" Box 37, Warnhem.

Ung lärarinna

önskar under ferierna dec.—jan. plats i familj som hjälp i hushåll. Är även villig läsa med nybörjare. Svar till "Lärarinna", Torsby p. r.

Verklig framtidspats

önskar bildad flicka i stadgad ålder; ej nöjeslysten, kunnig i enkel matlagning och övriga husliga sysslor hos bildad hjärtegod dam där god lön, vänligt bemötande och bestämd arbetstid kan påräknas. Svar tacksamt till "Framtidspats", Kalmars p. r.

Prästgård på landet

Österg. mottagas 4 hushållselever från den 15 okt. till den 15 dec. Pris 400 kr. hela kursen. Svar till "Nytta och Nöje L.", Iduns exp., Stockholm.

Babyutstyrelser.

Verkligt förstklassiga av finaste tillbehör och välsdydda allt för den nyfödde. Kr. 10.—, extra elegant Kr. 14.—. Örngott av noblessväv, broderat hörn Kr. 3.—. Mönster medfölja. Fru Clara Lindqvist, Övre Kvarng. 32, Borås.

Den amerikanska kvinnan

är känd för sin persikolena sköna hy. Hennes hemliga medhjälpare i striden mot rynkig, slapp och oren hy är det nya oöverträffade skönhetsmedlet Velvet Complexion som är en mjölkliknande vätska sammansatt av äkta mandel.

Följ noga bruksanvisningen. Försäljes hos alla Parfymaffärer samt av importören AB PARFYMERI BARLACH, Stockholm C. Pris per flaska 5.50 och 8.— kronor.

Vackra lockar

kunna alla damer få genom att använda hårlocksstäljädern "Mary", amerikansk metod. Vågar och lockar håret på några minuter. Ingen bränning som fördärvat håret. Pris pr sats med bruksanv. 1.75, + porto mot postförskott från

A. H. FORSGREN, SANDVIKEN 3.

Enkel, bildad flicka

önskar nu, eller framdeles plats i bättre familj att gå frun tillhanda. Helst i Stockholm, eller närhet. Har genomgått hushållsskola. Svar till "Familjemedlem A. S.", Iduns exp., f. v. b.

Ung flicka

önskar plats å större herrgård som familjemedlem att under husmoders ledning deltaga och lära ett hems skötsel. Villig betala eller mot fritt vivre. Svar till "Nu genast", Svenska Telegrambyrå, Örebro.

Hos Tandläkare

önskar 19 års flicka plats att deltaga i förekommande sysslor och samtidigt lära teknikeryrket. Goda referenser. Svar till "Tekniker", Halcks Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

INACKORDERINGAR

Doktorinnan Vilma Erikssons Vilohem beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstklena mottagas ej.

Prästgård i England

(mycket vackert belägen) erbjuder trevlig inack., mod. pris, eng. lekt. Ref. Upplys. Mrs Wyne Thomas Bishopswood Vicarage Ross-on-Wye eller Mr D. R. Sligh, Banergatan 15, Stockholm.

Paris.

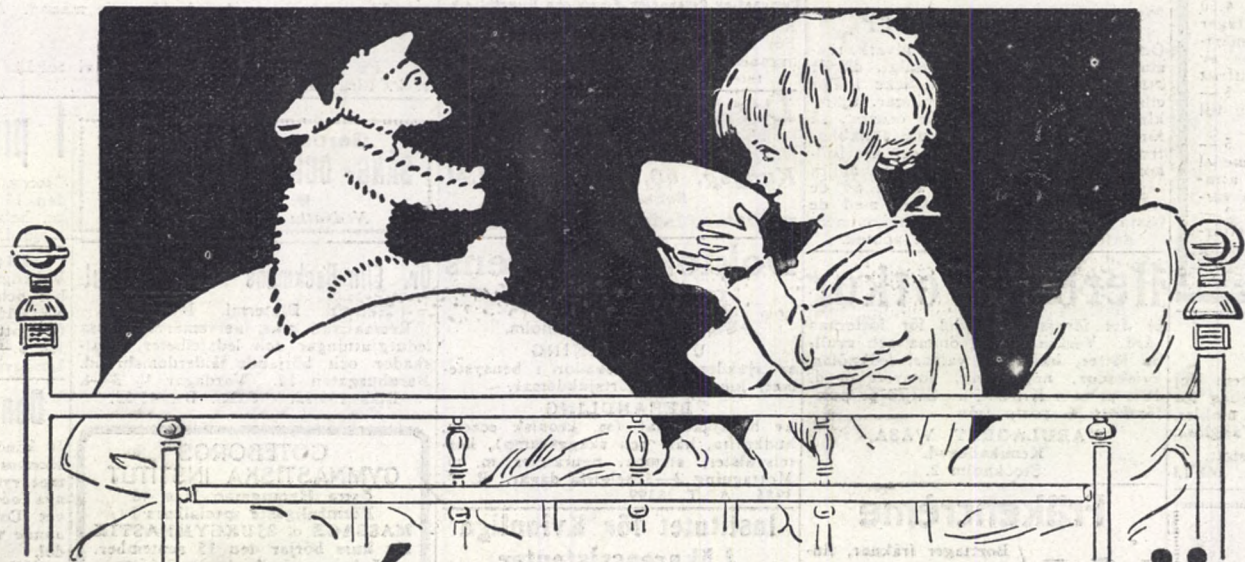
Full inackord. och tillsyn erhålles i disting. fransk familj å 1,000 francs pr mån. Utm. ref. och vid. upplysning lämnas om svar ställes till "Angeant franskt familjeliv" under adress S. Gumaelius' Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

PENSIONAT

Kurorten Wiesbaden

öppen året om. Vintersäsongen synnerligen lämplig för nordbor. Rum och pension fr. Mark 75:— pr dag. Närmare meddelar det svenska "Hotell Fürstenhof", Wiesbaden eller Nordisk Resebureau, Göteborg.

"DET BÄSTA AV ALLT"

NESTLÉ'S BARNMJÖL

— Men kära barn, vad gör Du?
 — Jo, jag tvättar dockans kläder och jag har tagit mammas tvättmedel. Mamma har ju sagt, att LUNDSTEDTS TVÄTTMEDEL är det bästa.

Den elektriska
DOPPVÄRMAREN

är den mest mångsidigt användbara elektriska kokapparat som finnes. Kan nedsättas i vilket kärl som helst. Särskilt lämplig inom hushållet, å sjukhus, apotek o. laboratorier för hastig uppvärmning av mindre vätskekvantiteter.

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
 STOCKHOLM